

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΡΧΙΚΗΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

Συγγραφέας: **ΜΙΧ. Χ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ**

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΑΝΕΚΔΟΣΗΣ

Η επανέκδοση του παρόντος βιβλίου πραγματοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών & Εκδόσεων «Διόφαντος» μέσω ψηφιακής μακέτας, η οποία δημιουργήθηκε με χρηματοδότηση από το ΕΣΠΑ / ΕΠ «Εκπαίδευση & Διά Βίου Μάθηση» / Πράξη «ΣΤΗΡΙΖΩ».

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Οι διορθώσεις πραγματοποιήθηκαν κατόπιν έγκρισης του Δ.Σ. του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Η αξιολόγηση, η κρίση των προσαρμογών και η επιστημονική επιμέλεια του προσαρμοσμένου βιβλίου πραγματοποιείται από τη Μονάδα Ειδικής Αγωγής του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής.

Η προσαρμογή του βιβλίου για μαθητές με μειωμένη όραση από το ΙΤΥΕ – ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ πραγματοποιείται με βάση τις προδιαγραφές που έχουν αναπτυχθεί από ειδικούς εμπειρογνώμονες για το ΙΕΠ.

**ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ
ΓΙΑ ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΕ ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΟΡΑΣΗ**

ΙΤΥΕ - ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ**

ΜΙΧ. Χ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

Η συγγραφή και η επιστημονική
επιμέλεια του βιβλίου
πραγματοποιήθηκε υπό την αιγίδα
του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

**ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ
ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ**

ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ – ΛΥΚΕΙΟΥ

Τόμος 5ος

**ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ»**

Το βιβλίο αυτό είναι συνοψισμένη μορφή του έργου «Γραμματική της αρχαίας ελληνικής» του Μιχ. Χ. Οικονόμου, έκδοσης 1971 του Ινστιτούτου Νεοελληνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Ιδρύματος Μανόλη Τριανταφυλλίδη).

Η συνόψιση του βιβλίου έγινε με ευθύνη του Κέντρου Εκπαιδευτικών Μελετών και Επιμορφώσεως (ΚΕΜΕ).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΑΝΩΜΑΛΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ

Α

Άγαμαι. Βλ. § 347, 4 (τόμος 1ος, σ. 146)

άγνυμι. Βλ. κατάγνυμι.

άγορεύω (θέματα βλ. § 358, τόμος 4ος, σ. 31), πρτ. ήγό-
ρευον, μέλλ. -αγορεύσω και συνήθ. -ερῶ, αόρ. -ηγό-
ρευσα και β´ -εἶπον, πρκμ. -εἶρηκα, υπερσ. -ειρή-
κειν. Παθ. άγορεύομαι, πρτ. -ηγορευόμην, μέσ. μέλλ.
ως παθ. -αγορεύσομαι, παθ. μέλλ. -ρηθήσομαι, παθ.
αόρ. -ηγορεύθην και συνήθ. -ερρήθην, πρκμ. -ειρη-
μαι, υπερσ. -ειρήμην. Παράγ. άγόρευσις, άγορητής,
προσρητέος, προσ-αγορευτέος, άπόρρητον κτλ.

άγω (= οδηγώ, φέρνω· θ. άγ-), πρτ. ήγον, μέλλ. άξω,
αόρ. β´ ήγαγον (βλ. § 314, 1, δ), πρκμ. ήχα και (μτγν.)
άγήοχα (βλ. § 69, 2, α), υπερσ. (μτγν.) ήγηόχειν.
Μέσ. και παθ. άγομαι, πρτ. ήγόμην, μέσ. μέλλ. άξο-
μαι, μέσ. αόρ. β´ ήγαγόμην, παθ. μέλλ. άχθήσομαι,
παθ. αόρ. ήχθην, πρκμ. ήγμαι, υπερσ. ήγμην. Πα-
ράγ. άγωγή, άγωγός, άγωγεύς, έπακτός, έπέισα-
κτος, άκτέον κτλ.

άδικέω -ῶ. Βλ. § 359, 4 (τόμος 4ος, σ. 33).

ᾄδω (= ψάλλω, τραγουδῶ· θ. ἀειδ-, ᾄδ-), πρτ. ᾄδον, μέσ. μέλλ. ως ενεργ. ᾄσομαι (βλ. § 359, 3), αόρ. ᾄσα. Παθ. ᾄδομαι, παθ. αόρ. ᾄσθην. Παράγ. ᾄσμα, ᾠδὴ (από το ἀοιδή), ᾄστέον.

αἰδέομαι -οὔμαι. Βλ. § 331, πίν. β, 2 (τόμος 3ος, σ. 115).

αἰνέω -ῶ. Βλ. § 331, πίν. β, 1 (τόμος 3ος, σ. 113).

αἰρέω -ῶ. Βλ. § 331, πίν. β, 1 (τόμος 3ος, σ. 113) και § 358 (τόμος 4ος, σ. 32).

αἶρω (= σηκώνω· θ. ἄρ- και απ' αυτό ἄρj- = αἶρ-, § 301, 2), πρτ. ἄρρον, μέλλ. ἄρῶ, αόρ. ἄρα (υποτ. ἄρω, προστ. ἄρον κτλ.), πρκμ. ἄρκα, υπερσ. -ἄρκειν. Μέσ. και παθ. αἶρομαι, πρτ. ἄρόμην, μέσ. μέλλ. ἄροῦμαι, μέσ. αόρ. ἄράμην, παθ. αόρ. ἄρθην (και ως μέσ.), πρκμ. ἄρμαι, υπερσ. ἄρμην. Παράγ. ἄρσις, ἄρμα (= το βάρος που σηκώνει κανείς), ἄρδην κτλ.

αἰσθάνομαι (αποθ. μέσ· θ. αἰσθ-· απ' αυτό αἰσθ-αν- § 357, β' και αἰσθε- = αἰσθη- § 353, γ), πρτ. ἠσθανόμην, μέσ. μέλλ. αἰσθήσομαι, μέσ. αόρ. β' ἠσθόμην (βλ. § 314, 1, α), πρκμ. ἠσθημαι, υπερσ. ἠσθήμην. Παράγ. αἴσθημα, αἴσθησις, αἰσθητὸς (εὐαἰσθητος, ἀναἰσθητος).

αἰτιάομαι -ῶμαι (αποθ. μεικτό). Βλ. § 331, πίν. α, 1 (τόμος 3ος, σ. 111).

1. Οι παύλες εμπρός από τους τύπους σημαίνουν ότι αυτοί βρίσκονται μόνο σύνθετοι.

ἀκέομαι -οὔμαι (αποθ. ενεργ.). Βλ. § 331, πίν. β, 2 (τόμος 3ος, σ. 115).

ἀκούω. Βλ. § 291 (τόμος 3ος, σ. 43) και § 359, 3 (τόμος 4ος, σ. 33).

ἀλέω -ῶ. Βλ. § 331, πίν. β, 2 (τόμος 3ος, σ. 115).

ἀλίσκομαι (= πιάνομαι, κυριεύομαι· αποθ., παθ. του αἰρέω -ῶ· θ. Φαλ- = ἀλ-, απ' αυτό ἀλ-ισκ- § 354 και Φαλω- = ἀλω-, ἀλο-), πρτ. ἠλίσκόμην, μέσ. μέλλ. με παθ. σημασ. ἀλώσομαι (§ 359, 4), ενεργ. αόρ. β' με παθ. σημασ. ἐάλων και σπάν. με συναίρεση ἤλων (§ 269, 1, δ· υποτ. ἀλῶ, -ῶς, -ῶ κτλ., ευκτ. ἀλοίην, απαρ. ἀλῶναι, μετ. ἀλούς), πρκμ. ἐάλωκα και σπάν. με συναίρ. ἤλωκα (β. § 272, 4), υπερσ. ἠλώκειν. Παράγ. ἄλωσις, ἀλωτός, εὐάλωτος κτλ.

ἀμαρτάνω (= αποτυχαίνω, λαθεύω· θ. ἀμαρτ-· απ' αυτό ἀμαρτ-αν- § 357, β' και ἀμαρτε- = ἀμαρτη- § 353, γ) πρτ. ἠμάρτανον, μέσ. μέλλ. μ' ενεργ. σημασ. ἀμαρτήσομαι (§ 359, 3), αόρ. β' ἤμαρτον, (βλ. § 314, Ι, α) πρκμ. ἠμάρτηκα, υπερσ. ἠμαρτήκειν. Παθ. ἀμαρτάνομαι και συνήθ. ως απρόσ. ἀμαρτάνεται, πρτ. ἠμαρτάνετο, παθ. αόρ. ἠμαρτήθη, πρκμ. ἠμάρτηται, υπερσ. ἠμάρτητο. Παράγ. ἀμαρτία, ἀμάρτημα, ἀμαρτωλός, ἀναμάρτητος, ἐπεξαμαρτητέον κτλ.

ἀμφιέννυμι (ἀμφι + ἔν-νυ-μι = ντύνω· θ. Φεσ- = ἐσ-· απ' αυτό ἔσνυ- = ἔννυ- § 333, δ), πρτ. ἠμφιέννυν (§ 269, 2, α), μέλλ. συνηρ. ἀμφιῶ, -εῖς, -εῖ κτλ., αόρ. ἠμφίεσα. Μέσ. ἀμφιέννυμαι, (πρτ. ἠμφιεννύμην), μέσ. μέλλ.

ἀμφιέσομαι, πρκμ. ἠμφίεσμαι. Παράγ. ἀμφίεις, ἀμφί-
εσμα, εἶμα (από το Φεσ-μα), ἐσθῆς (από το θ. Φεσ-,
ἐσ-, ἐσ-), ἱμάτιον (υποκορ. από το Φέσ-μα, εἶμα, ἶμα).

ἀναλίσκω και ἀναλόω -ῶ (= ξοδεύω· θ. ἀν-αλ-· απ' αυτό
ἀν-αλ-ισκ- § 354 και ἀν-αλο-), πρτ. ἀνήλισκον και
ἀνήλουν, μέλλ. ἀναλώσω, αόρ. ἀνήλωσα, πρκμ. ἀνή-
λωκα. Μέσ. και παθ. ἀναλίσκομαι και σπάν. ἀναλό-
ομαι -οῦμαι, πρτ. ἀνηλισκόμην και ἀνηλούμην, παθ.
μέλλ. ἀναλωθήσομαι, παθ. αόρ. ἀνηλώθην, πρκμ.
ἀνήλωμαι, υπερσ. ἀνηλώμην. Παράγ. ἀνάλωμα, ἀνά-
λωσις, ἀναλωτής, ἀναλωτέος κτλ.

ἀνιάω -ῶ (= λυπώ, στενοχωρώ· θ. ἀνιά-), πρτ. ἠνία-
ον -ων, μέλλ. ἀνι'ᾶσω, αόρ. ἠνιάσα (§ 331, 1). Μέσ.
ἀνιῶμαι, πρτ. ἠνιώμην, μέσ. μέλλ. ἀνι'ᾶσομαι, παθ.
αόρ. ως μέσ. ἠνι'ᾶθην § 359, 5). Παράγ. ἀνιᾶρὸς κτλ.

ἀνοιίγω και ἀνοιίγνυμι (ἀνὰ + οίγω· θ. Φοιγ- = οίγ-· απ'
αυτό οίγ-νυ- § 333, α), πρτ. ἀνέωγον (§ 269, 1, δ),
μέλλ. ἀνοίξω, αόρ. ἀνέωξα, πρκμ. ἀνέωχα
(§ 272, 2). Παθ. ἀνοίγομαι, πρτ. ἀνεωγόμεν, παθ.
αόρ. ἀνέωχθην, πρκμ. ἀνέωγμαι, υπερσ. ἀνέωγμην,
συντελ. μέλλ. ἀνέωξομαι (= θα είμαι ανοιχτός). Πα-
ράγ. ἄνοιγμα, ἄνοιξις, ἀνοικτός, ἀνοικτέον.

ἀνύω και ἀνύτω (ή ἀνύτω). Βλ. § 291 (τόμος 3ος, σ. 43).

ἀπεχθάνομαι (αποθ. = γίνομαι μισητός· θ. ἐχθ-· απ'
αυτό ἐχθ-αν- § 357, β' και ἐχθε- = ἐχθη- § 353, γ),
πρτ. ἀπηχθανόμην, μέσ. μέλλ. με παθ. σημασ. ἀπε-
χθήσομαι, μέσ. αόρ. β' με παθ. σημασ. ἀπηχθόμην,
πρκμ. ἀπήχθημαι, υπερσ. ἀπηχθήμην.

(ἀπο)δειλιάω -ῶ. Βλ. § 331, πίν. α, 1 (τόμος 3ος, σ. 111).

(ἀπο)διδράσκω (= δραπετεύω· θ. δρᾶ- και απ' αυτό δι-δρα-σκ- § 356), πρτ. ἀπεδίδρασκον, μέσ. μέλλ. μ' ενεργ. σημασ. ἀποδράσομαι (§ 359, 3), αόρ. β' ἀπέδραν (§§ 349-350), πρκμ. ἀποδέδρακα, υπερσ. ἀπεδεδράκειν. Παράγ. ἀπόδρασις, ἄδραστος (= εκείνος που δεν μπορεί να ξεφύγει).

(ἀπο)θνήσκω (θ. θαν-, θνα-, θνη- και απ' αυτό θνη-ισκ- = θνησκ- § 354), πρτ. ἀπέθνησκον, μέσ. μέλλ. (συνηρ.) ἀποθανοῦμαι, αόρ. β' ἀπέθανον, πρκμ. τέθνηκα (§ 351, 9), υπερσ. ἔτεθνήκειν, συντελ. μέλλ. τεθνήξω. Παράγ. θνητός.

ἀπόλλυμι και ἀπολλύω (= καταστρέφω, χάνω· θ. ὀλ- απ' αυτό ὀλ-νυ- = ὀλλυ- και ὀλε-), πρτ. ἀπώλλυν και ἀπώλλυον, μέλλ. (συνηρ.) ἀπολῶ, αόρ. ἀπώλεσα, πρκμ. ἀπολώλεκα (§ 273), υπερσ. ἀπωλωλέκειν, συντελ. μέλλ. ἀπολωλεκῶς ἔσομαι. Παθ. ἀπόλλυμαι, πρτ. ἀπωλλύμην, μέσ. μέλλ. (συνηρ.) ἀπολοῦμαι, μέσ. αόρ. β' με παθ. σημασ. ἀπωλόμην, ενεργ. πρκμ. β' με παθ. σημασ. ἀπόλωλα (§ 273), υπερσ. ἀπωλώλειν. Παράγ. ὀλετήρ, ὄλεθρος, ἀπώλεια, πανώλης, ἐξώλης (= ολότελα χαμένος), προώλης (= χαμένος από πριν, άξιός να χαθεί πρόωρα).

ἀρέσκω (θ. ἄρ-, ἄρε- και απ' αυτό ἄρε-σκ- § 354), πρτ. ἤρεσκον, μέλλ. ἀρέσω, αόρ. ἤρεσα. Μέσ. ἀρέσκομαι, πρτ. ἤρεσκόμην, μέσ. αόρ. ἤρεσάμην. Παράγ. ἀρεστός (εὐάρεστος, δυσάρεστος) κτλ.

ἀρκέω -ῶ. Βλ. § 331, πίν. β, 2 (τόμος 3ος, σ. 115).

ἀρόω -ῶ. Βλ. § 331, πίν. γ, 1 (τόμος 3ος, σ. 117).

αὔξω και αὔξανω (θ. αὐγ- + σ = αὐξ- § 357, ζ´ και απ´ αυτό αὐξ-αν- § 357, β´ και αὐξε- = αὐξη- § 353, γ), πρτ. ηὔξανον και ηὔξον, μέλλ. αὐξήσω, αόρ. ηὔξησα, πρκμ. ηὔξηκα. Μέσ. και παθ. αὔξομαι και αὔξάνομαι, πρτ. ηύξόμην και ηύξανόμην, μέσ. μέλλ. αὐξήσομαι, παθ. μέλλ. αὐξηθήσομαι, παθ. αόρ. ηύξήθην, πρκμ. ηὔξημαι, υπερσ. ηύξήμην. Παράγ. αὔξησις, αὐξητός, αὐξητέον κτλ.

ἀφικνέομαι -οῦμαι (αποθ. = φθάνω· θ. ἰκ- και απ´ αυτό ἰκ-νε- § 357, δ´), πρτ. ἀφικνούμην, μέσ. μέλλ. ἀφίξομαι, μέσ. αόρ. β´ ἀφικόμην, πρκμ. ἀφίγμαι, υπερσ. ἀφίγμην. Παράγ. ἄφιξις, ἐφικτός (ἀνέφικτος) κτλ.

ἄχθομαι (αποθ. = στενοχωριέμαι, αγανακτώ· θ. ἀχθ- και ἀχθεσ-), πρτ. ἤχθόμην, μέσ. μέλλ. ἀχθέσομαι, παθ. αόρ. με μέσ. σημασ. ἤχθέσθην.

B

βαίνω (= βαδίζω· θ. βη- και βα-· απ´ αυτό βα-νι- = βαιν- § 357, ε´), πρτ. -εβαινον, μέσ. μέλλ. μ´ ενεργ. σημασ. -βήσομαι (§ 359, 3), αόρ. β´ -εβην (§§ 349-350), πρκμ. βέβηκα (§ 351, 10), υπερσ. ἐβεβήκειν. Παθ.-βαίνομαι, παθ. αόρ. -εβάθην, πρκμ. -βέβαμαι. Παράγ. βάσις, βάδην, -βατός (ἄβατος κτλ.).

βάλλω (= ρίχνω, χτυπώ· θ. βαλ-· απ' αυτό βαλῆ- = βαλλ- § 301, 1 και βλη- § 309, δ), πρτ. ἔβαλλον, μέλλ. (συνηρ.) βαλῶ, αόρ. β' ἔβαλον (§§ 310-311), πρκμ. βέβληκα, υπερσ. ἐβεβλήκειν. Παθ. βάλλομαι, πρτ. ἐβαλλόμεν, μέσ. μέλλ. -βαλοῦμαι, μέσ. αόρ. β' ἐβαλόμην, παθ. μέλλ. βληθήσομαι, παθ. αόρ. ἐβλήθην, πρκμ. -βέβλημαι, υπερσ. -εβεβλήμην. Παράγ. βλήμα, βλητὸς (ἀπόβλητος κτλ.), βλητέον κτλ.

βιβάζω (= βάζω· θ. βα-· απ' αυτό βι-βα- § 355 και από αναλογία προς τα σε -άζω θ. βιβαζ-), πρτ. -εβίβαζον, μέλλ. (συνηρ.) βιβῶ, -ᾶς, -ᾶ κτλ., αόρ. -εβίβασα. Παθ. βιβάζομαι, μέσ. μέλλ. (συνηρ.) βιβῶμαι, -ᾶ, -ᾶται κτλ., μέσ. αόρ. -εβιβασάμην. Παράγ. -βιβαστέον κτλ.

βιβρώσκω (= τρώγω· θ. βρω- και απ' αυτό βι-βρω-σκ- § 356), εύχρ. μόνο ο ενεργ. πρκμ. βέβρωκα, το απαρ. παθ. πρκμ. -βεβρωῖσθαι και η μετ. -βεβρωμένος. Παράγ. βρωτὸς (ἡμίβρωτος). Τα λοιπά αναπληρώνονται από το ἐσθίω.

βλαστάνω (θ. βλαστ-· απ' αυτό βλαστ-αν- § 357, β' και βλαστε- = βλαστη- § 353, β), πρτ. ἐβλάστανον, αόρ. β' ἔβλαστον, υπερσ. ἐβλαστήκειν.

βλώσκω (ποιητ. = ἔρχομαι· θ. μολ- και με μετάθεση μλο- = μβλο- = βλω-· απ' αυτό βλω-σκ- § 354), αόρ. β' ἔμολον.

βούλομαι (αποθ. παθ. = θέλω· θ. βουλ- και βουλε- = βουλη- § 353, γ), πρτ. ἐβουλόμην και ἠβουλόμην (§ 269, 1, α), μέσ. μέλλ. βουλήσομαι, παθ. αόρ. ἐβουλήθην και ἠβουλήθην, πρκμ. βεβούλημαι. Παράγ. βούλησις, βούλημα, βουλητὸς (ἀβούλητος).

Γ

Γελάω -ῶ. Βλ. § 331, πίν. α, 2 (τόμος 3ος, σ. 112).

γεύω. Βλ. § 291 (τόμος 3ος, σ. 44).

γηράσκω και (σπάν.) γηράω -ῶ (θ. γηρα- και απ' αυτό γηρα-σκ- § 354), πρτ. ἐγήρασκον, μέλλ. γηράσω και μέσ. ως ενεργ. -γηράσομαι, αόρ. α' ἐγήρασα, αόρ. β' ἐγήραν (§§ 349-350), πρκμ. γεγήρακα. Παράγ. ἀγήρατος.

γίγνομαι (αποθ., θ. γεν-, γενε- = γενη- και γι-γν- § 355), πρτ. ἐγινόμεν, μέσ. μέλλ. γενήσομαι, μέσ. αόρ. β' ἐγενόμην (βλ. § 314, 1, γ), πρκμ. γεγένημαι και ενεργ. πρκμ. β' (με την ίδια σημασ.) γέγονα, υπερσ. ἐγεγενήμην και ενεργ. υπερσ. β' (με την ίδια σημασ.) ἐγεγόνειν. Παράγ. γένος, γενεά, γένεσις, γενέτης ή γενετήρ (θηλ. γενέτειρα), γονεύς, γόνος κτλ.

γιγνώσκω (= ξέρω, φρονώ, αποφασίζω· θ. γνω- και απ' αυτό γι-γνω-σκ- § 356), πρτ. ἐγίγνωσκον, μέσ. μέλλ. γνώσομαι (§ 359, 3), αόρ. β' ἔγνω (§§ 349-350), πρκμ. ἔγνωκα (§ 272, 1), υπερσ. ἐγνώκειν. Παθ. γιγνώσκομαι, πρτ. ἐγινωσκόμην, παθ. μέλλ. γνω-σθήσομαι (πβ. § 291), παθ. αόρ. ἐγνώ-σ-θην, πρκμ. ἔγνω-σ-μαι, υπερσ. ἐγνώ-σ-μην. Παράγ. γνῶσις, γνώστης, γνώμη, γνωστός (ἄγνωστος), γνωστός κτλ.

Δ

Δάκνω (= δαγκώνω· θ. δηκ-, δακ- και απ' αυτό δακ-ν- § 357, α'), πρτ. ἔδακνον, μέσ. μέλλ. (μ' ενεργ. σημασ.) δήξομαι, αόρ. β' ἔδακον. Μέσ. και παθ. δάκνομαι, παθ. αόρ. ἐδήχθην, πρκμ. δέδηγμαi. Παράγ. δῆξις, δῆγμα κτλ.

δέδοικα και δέδια. Βλ. § 351, 8 (τόμος 4ος, σ. 24).

δείκνυμι (= δείχνω). Βλ. § 336 (τόμος 3ος, σ. 125).

δέω - δῶ (= δένω). Βλ. § 331, πίν. β, 1 (τόμος 3ος, σ. 114).

δέω, δεῖς, δεῖ κτλ. Βλ. § 327 (= έχω ανάγκη· θ. δε- και απ' αυτό δεε- = δεη- § 353, γ), πρτ. ἔδεον, ἔδεις κτλ. (§ 327), μέλλ. δεήσω, αόρ. ἐδέησα. (Συνηθ. ως απρόσ. δεῖ, ἔδει, δεήσει, ἐδέησε, δεδέηκε). Μέσ. δέομαι, δέη ή δέει, δεῖται κτλ. (§ 327), πρτ. ἐδεόμην, μέσ. μέλλ. δεήσομαι, παθ. αόρ. ως μέσ. ἐδεήθην, πρκμ. δεδέημαι.

διαλέγομαι (αποθ. μέσ. = συνομιλώ, συζητώ· θ. λεγ-), πρτ. διελεγόμην, μέσ. μέλλ. διαλέξομαι και σπάν. παθ. μέλλ. (μ' ενεργ. σημασ.) διαλεχθήσομαι, παθ. αόρ. (μ' ενεργ. σημασ.) διελέχθην, πρκμ. διείλεγμαi (§ 272, 6), υπερσ. διειλέγμην. Παράγ. διάλεξις, διάλογος, διάλεκτος, διαλεκτέον. Βλ. και ρ. λέγω (= μιλώ).

δίδωμι (= δίνω). Βλ. § 346, δ (τόμος 3ος, σ. 144).

διψῶ. Βλ. § 325 (τόμος 3ος, σ. 106), πρτ. ἐδίψων, -ης, -η κτλ., αόρ. ἐδίψησα.

δοκέω -ῶ (= φαίνομαι, μου φαίνεται, νομίζω· θ. δοκ- και δοκε- § 353, α), πρτ. ἐδόκουν, μέλλ. δόξω, αόρ. ἔδοξα. Και ως απρόσωπο: δοκεῖ, πρτ. ἐδόκει, μέλλ. δόξει, αόρ. ἔδοξε, πρκμ. δέδοκται και δεδογμένον ἐστί, υπερσ. ἐδέδοκτο. Παράγ. δόξα, δόκησις, δόγμα, ἀδόκητος (ἀπροσδόκητος) κτλ.

δράω - δρῶ. Βλ. § 331, πίν. α, 3 (τόμος 3ος, σ. 113).

δύναμαι. Βλ. § 347, 5.

Ε

ἔάω -ῶ. Βλ. § 331, πίν. α, 1 (τόμος 3ος, σ. 111).

ἐγείρω (= σηκώνω· θ. ἐγερ-· απ' αυτό ἐγειρ- § 301, 3, ἐγρ- § 62, 1 και ἐγορ- § 62, 6), πρτ. ἤγειρον, μέλλ. (συνηρ.) ἐγερῶ (§ 302), αόρ. ἤγειρα, πρκμ. β' (με ουδ. διάθ.) ἐγρήγορα (= αγρυπνώ, εἶμαι ἀγρυπνος), § 273), υπερσ. ἐγρηγόρειν. Μέσ. και παθ. ἐγείρομαι, πρτ. ἤγειρόμην, μέσ. αόρ. β' ἤγρόμην (υποτ. ἔγρωμαι κτλ.), παθ. αόρ. και ως μέσ. ἤγέρθην, πρκμ. ἐγήγερμαι (§ 273). Παράγ. ἔγερσις, ἐγερτός, ἐγερτέον.

ἐθέλω και (σπάν.) θέλω (θ. ἐθελ- και ἐθελε- = ἐθελη- § 353, γ), πρτ. ἤθελον, μέλλ. (ἐ)θελήσω, αόρ. ἠθέλησα, πρκμ. ἠθέληκα, υπερσ. ἠθελήκειν. Παράγ. ἐθελοντῆς (μτγν. θέλησις, θέλημα) κτλ.

εἴμαρται. Βλ. § 351, 13 (τόμος 4ος, σ. 26).

εἶμι. Βλ. § 351, 2 (τόμος 4ος, σ. 16). Βλ. και ἔρχομαι.

εἶμι. Βλ. § 275 (τόμος 2ος, σ. 141). Πβ. και § 358.

εἴωθα, πρκμ. με σημασ. ενεστ. § 359, 2 (= συνηθίζω· θ. σφεθ- = σφηθ- = σφωθ- § 272, 6), υπερσ. με σημασ. πρτ. εἰώθειν ή εἰωθῶς ἦν. Παράγ. εἰωθότως (= κατά συνήθεια).

ἐκ-πλήττω (= προκαλώ ἐκπληξη· θ. πληγ-· απ' αυτό πληγ-j- = πληττ- § 292, 2 και πλάγ- § 317, 2), πρτ. ἐξ-ἐπληττον, μέλλ. ἐκπλήξω, αόρ. ἐξ-ἐπληξα. Μέσ. και παθ. ἐκ-πλήττομαι, πρτ. ἐξ-επληττόμην, παθ. μέλλ. β' (ως μέσος) ἐκ-πλαγήσομαι, παθ. αόρ. β' (και ως μέσος) ἐξ-επλάγην, πρκμ. ἐκ-πέπληγμαι, υπερσ. ἐξ-επεπλήγμην. Παράγ. ἔκπληξις, ἔκπληκτος κτλ. Ὅμοια σχηματίζονται οι χρόνοι του κατα-πλήττω. Βλ. και πλήττω.

ἐλαύνω (= θέτω σε κίνηση, προχωρώ ἐφιππος ή πάνω σε άμαξα· θ. ἐλα- και απ' αυτό ἐλα-νυ- = ἐλαυν- § 357, ε'), πρτ. ἤλαυνον, μέλλ. (συνηρ.) ἐλῶ, -ᾶς, -ᾶ κτλ. (από το ἐλά-σω), αόρ. ἤλασα, πρκμ. ἐλήλακα (§ 273). Μέσ. και παθ. ἐλαύνομαι, πρτ. ἤλαυνόμην, μέσ. αόρ. ἤλασάμην, παθ. αόρ. -ηλάθην, πρκμ. ἐλήλαμαι (§ 273). Παράγ. ἔλασις, ἐλατὸς (θεήλατος, σφυρήλατος κτλ.), ἐλατέον κτλ.

ἔλκω (= σέρνω, τραβῶ· θ. φελκ- = ἐλκ- και φελκῦ- = ἐλκῦ) πρτ. εἶλκον, μέλλ. ἔλξω, αόρ. εἶλκῦσα, πρκμ. -εἶλκυκα, μεσ. και παθ. ἔλκομαι, πρτ. εἶλκόμην, μέσ. αόρ. -ειλκῦσάμην, παθ. αόρ. -ειλκύσθην, πρκμ. -εἶλκυσμαι. Παράγ. ἔλξις, ἐλκτός, ἐλκτέον.

ἐμέω -ῶ (= κάνω εμετό). Βλ. § 331, πίν. β, 1 (τόμος 3ος, σ. 114).

ἔοικα. βλ. § 351, 11.

ἐπαινέω -ῶ. Βλ. αίνέω -ῶ.

ἐπιλανθάνομαι (αποθ. μέσ. = λησμονώ· θ. ληθ-, λαθ-, και λα-ν-θ-αν- § 357, γ'), πρτ. ἐπ-ελανθανόμην, μέσ. μέλλ. ἐπι-λήσομαι, μέσ. αόρ. β' ἐπ-ελαθόμην, πρκμ. ἐπι-λέλησμαι, υπερσ. ἐπ-ελελήσμην. Παράγ. ἐπιλήσμων κ.ά.

ἐπιμελέομαι -οῦμαι και ἐπιμέλομαι (αποθ. παθ. = φροντίζω· θ. ἐπι-μελ- και ἐπι-μελε- = ἐπι-μελη- § 353, γ), πρτ. ἐπεμελούμην και ἐπεμελόμην, μέσ. μέλλ. ἐπιμελήσομαι, παθ. μέλλ. (ως μέσ.) ἐπιμεληθήσομαι, παθ. αόρ. (ως μέσος) ἐπεμελήθην, πρκμ. ἐπιμεμέλημαι. Παράγ. ἐπιμελητής, ἐπιμέλημα, ἐπιμελητέον κ.ά.

ἐπίσταμαι. Βλ. § 347, 6 (τόμος 3ος, σ. 145).

ἔπομαι (αποθ. μέσ. = ακολουθώ· θ. σεπ-, ἐπ- § 64, 1 και σπ- § 62, 1), πρτ. εἰπόμην (§ 269, 1, β), μέσ. μέλλ. ἔψομαι, μέσ. αόρ. β' ἐσπόμην (υποτ. ἐπίσπωμα κτλ., βλ. § 313, 2 και 314, β). Τα λοιπά από το συνών. ἀκολουθῶ.

ἔρχομαι (αποθ., θέματα: α) ἐρχ-, β) ισχυρό εἰ- και αδύνατο ἰ-, γ) ισχυρό ἐλευθ- και αδύν. ἐλυθ- και με συγκοπή ἐλθ- § 62, 1), πρτ. ἦριν και ἦα, μέλλ. εἶμι (= θα ἐρθω ή θα πάω, § 351, 2), αόρ. β' ἦλθον (§ 312, 2), πρκμ. ἐλήλυθα (§ 273), υπερσ. ἐληλύθειν. Παράγ. ἔπηλυς, γεν. ἐπ-ήλυδος (= αυτός που ήρθε τελευταία), νέ-ηλυς, γεν. νε-ήλυδος (= νεοφερμένος) κ.ά.

ἐρωτάω -ῶ (θ. ἐρωτα- και ἐρ-, ἐρε- = ἐρη-), πρτ. ἠρώτων, μέλλ. ἐρωτήσω και μέσ. μέλλ. (μ' ενεργ. σημασ.) ἐρήσομαι, αόρ. ἠρώτησα και μέσ. αόρ. β' (μ' ενεργ. σημασ.) ἠρόμην (υπ. ἔρωμαι κτλ.), πρκμ. ἠρώτηκα. Παθ. ἐρωτῶμαι, πρτ. ἠρωτώμην, παθ. αόρ. ἠρωτήθην, πρκμ. ἠρώτημαι. Παράγ. ἐρώτησις, ἐρώτημα, ἐρωτητέον.

ἐσθίω (= τρώγω· θέματα: α) ἐδ-, ἐδε- = ἐδη- § 353, β και ἐδεσ-, ἐδο-, ἐδω-· β) ἐσθι-, που ἐγινε μ' επέκταση από το αρχ. θ. ἐδ-· γ) φαγ-), πρτ. ἤσθιον, μέσ. μέλλ. (μ' ενεργ. σημασ.) ἔδ-ομαι, αόρ. β' ἔφαγον, πρκμ. ἐδήδοκα (§ 273), παθ. πρκμ. -εδήδεσμαι. Παράγ. ἔδεσμα, ἐδωδή, ἐδεστός, ἐδεστέον.

εὕρισκω (θ. εὕρ-· απ' αυτό εὕρ-ισκ- § 354 και εὕρε- = εὕρη- § 353, β), πρτ. ηὔρισκον και εὔρισκον, μέλλ. εὕρήσω, αόρ. β' ηὔρον και εὔρον, πρκμ. ηὔρηκα και εὔρηκα. Μέσ. και παθ. εὕρισκομαι, πρτ. ηὔρισκόμην και εὕρισκόμην, μέσ. μέλλ. εὕρήσομαι, μέσ. αόρ. β' ηὔρόμην και εὐρόμην, παθ. μέλλ. εὕρεθήσομαι, παθ. αόρ. ηὔρέθην και εὐρέθην, πρκμ. εὔρημαι, υπερσ. ηὔρήμην και εὐρήμην. Παράγ. εὔρεσις, εὔρημα, εὕρετὸς (ἀνεύρετος, δυσεύρετος κτλ.).

ἔχω (θ. σεχ-· απ' αυτό ἐχ- § 64, 1, ἐχ-, σχ- § 62, 1, σχε-, σχη-, § 353, β), πρτ., εἶχον (§ 269, 1, β), μέλλ. ἔξω και σχήσω, αόρ. β' ἔσχον (υποτ. σχῶ, σχῆς, σχῆ κτλ., ευκτ. σχοίην, σχοίης, σχοίη κτλ., αλλά σύνθ. παράσχοιμι, παράσχοις, παράσχοι κτλ., προστ., σχές,

απαρ. σχεῖν, μετ. σχών, σχοῦσα, σχόν, βλ. § 314, 1, B), πρκμ. ἔσχηκα. Μέσ. και παθ. ἔχομαι, πρτ. εἰχόμεν, μέσ. μέλλ. ἔξομαι και -σχήσομαι, μέσ. αόρ. β´ (και ως παθ.) ἐσχόμεν (υποτ. σχῶμαι, σχῆ, σχῆται κτλ.), πρκμ. -έσχημαι. Παράγ. ἔξις, ἐξῆς, -οχος (ἔνοχος, ἔξοχος κτλ.), -οχή (ἐσοχή, ἐξοχή κτλ.), σχῆμα, σχέσις, -εκτὸς (ἀνεκτὸς κτλ.), ἐκτέος, ἐκτέον κ.ά.

ἔψω (= βράζω· θ. ἐπ-· απ' αυτό ἐπ-σ- = ἐψ- § 357, ς´ και ἐψε- = ἐψη- § 353, β), πρτ. ἤψον, μέσ. μέλλ. (μ' ενεργ. σημασ.) ἐψήσομαι, αόρ. ἤψησα. Παθ. ἔψομαι. Παράγ. ἔψησις, ἔψημα (μτγν. ἀφέψημα), ἐψητὸς ἢ ἐφθὸς (= βραστός) και ὀπτὸς (= ψητός), ὅπου δεν κρατήθηκε η δασεία του θέματος.

Z

Ζεύγνυμι (= ζεύω· θ. 1) ισχυρό ζευγ- και απ' αυτό ζευγ-νυ- § 333, α´ 2) αδύνατο ζῦγ-), πρτ. -εζεύγνυν, αόρ. ἔζευξα. Μέσ. και παθ. ζεύγνυμαι, μέσ. αόρ. ἐζευξάμην, παθ. αόρ. α´ ἐζεύχθην, παθ. αόρ. β´ ἐζύγην, πρκμ. ἔζευγμα. Παράγ. ζεῦγος, ζεῦξις, ζευκτὸς κ.ά.

ζῶ (θ. ζη- § 325 και βιω-, βιο- § 358), πρτ. ἔζων, μέλλ. ζήσω και συνήθ. μέσ. μέλλ. (με την ίδια σημασ.) βιώσομαι, αόρ. β´ ἐβίων (§ 349), πρκμ. βεβίωκα. Παθ. πρκμ. βεβίωται, μτχ. ὁ βεβιωμένος (βίος) και τὰ βεβιωμένα. Παράγ. βιωτὸς (ἀβίωτος), βιωτέος, -τέον.

ζώννυμι (= ζώνω· θ. ζωσ- και απ' αυτό ζωσ-νυ- = ζωννυ- § 333, δ), αόρ. -έζωσα. Παθ. πρκμ. ἔζωσμαι ή ἔζωμαι. Παράγ. ζῶμα (διάζωμα), ζωστήρ, ἄζωστος κ.ά.

Η

ἤδομαι (αποθ. = ευχαριστιέμαι, ευφραίνομαι· θ. ήδ-), πρτ. ήδόμην, παθ. μέλλ. (ως μέσος) ήσθήσομαι, παθ. αόρ. (ως μέσος) ήσθην.

ήμι. Βλ. § 351, 4 (τόμος 4ος, σ. 19).

ήκω. Βλ. § 359, 1 (τόμος 4ος, σ. 32).

Θ

Θέω, θεΐς, θεΐ κτλ. § 327 (= τρέχω· θ. 1) ισχυρό θεF- = θευ-· 2) αδύνατο θε-), πρτ. ἔθεον, -εις, -ει κτλ., μέσ. μέλλ. (μ' ενεργ. σημασ.) -θεύσομαι (§ 359, 3). Τα λοιπά από το ρ. τρέχω. Παθ. μόνο μεταθέομαι (= καταδιώκομαι, με κυνηγούν). Παράγ. θεός (ποιητ. = γρήγορος).

θηράω -ῶ (= κυνηγώ). Βλ. § 331, πίν. α, 1 (τόμος 3ος, σ. 111).

θιγγάνω (εγγίζω, ψαύω· θ. θιγ- και απ' αυτό θι-ν-γ-αν- = θιγγαν- § 357, γ'), αόρ. β' ἔθιγον. Τα λοιπά από το ἄπτομαι. Παράγ. ἄθικτος, εὔθικτος.

θνήσκω. Βλ. ἀποθνήσκω.

θραύω. Βλ. § 291 (τόμος 3ος, σ. 44).

I

Ίάομαι -ῶμαι (ἀποθ.). Βλ. § 331, πίν. α, 1 (τόμος 3ος, σ. 112).

ἴζω. Βλ. καθίζω.

ἴημι. Βλ. § 346, γ (τόμος 3ος, σ. 144).

ἰκνέομαι -οῦμαι. Βλ. ἀφικνοῦμαι.

ἰλάσκομαι (αποθ. μεικτό = ἐξιλεώνω· θ. ἰλα- και απ' αυτό ἰλα-σκ- § 354), πρτ. ἰλασκόμην, μέσ. μέλλ. ἰλάσομαι, μέσ. αόρ. -ἰλασάμην, παθ. αόρ. ἰλάσθην. Παράγ. ἰλασμός, ἰλαστής κ.ά.

ἴστημι. Βλ. § 346, α (τόμος 3ος, σ. 142).

K

Καθέζομαι (κατὰ + ἔζομαι, αποθ. = κάθομαι· θ. σεδ- = ἐδ- § 64, 1 και από αυτό ἐδ-*j*- = ἐζ- § 292, 3 και ἐδε- = ἐδη- § 353, β), πρτ. (με σημασ. αορ.) ἐκαθεζόμην, μέσ. μέλλ. (συνηρ.) καθεδοῦμαι.

καθεύδω (κατὰ + εὔδω = κοιμούμαι· θ. σευδ- = εὐδ- § 64, 1 και εὐδε- = εὐδη- § 353, β), πρτ. ἐκάθευδον ή καθηῦδον (§ 269, 2, β), μέλλ. καθευδήσω. Παράγ. καθευδητέον.

κάθημαι. Βλ. § 351, 6.

καθίζω (κατὰ + ἴζω = βάζω κάποιον να καθίσει· θ. σιδη- = σιδ- = ἰδ- § 64, 1 και απ' αυτό ἰδ-*j*- = ἰζ- § 292, 3), πρτ. ἐκάθιζον, μέλλ. (συνηρ.) καθιῶ, -εῖς, -εῖ κτλ.

(§ 295), αόρ. ἐκάθισα και καθῖσα (§ 269, 2, β). Μέσ. καθίζομαι (= καθίζω τον εαυτό μου, βυθίζομαι), πρτ. ἐκαθιζόμεν, μέσ. μέλλ. καθιζήσομαι, μέσ. αόρ. -εκαθισάμην.

καίω και κάω. Βλ. § 291 (τόμος 3ος, σ. 44).

καλέω -ῶ. Βλ. § 331, πίν. β, 1 (τόμος 3ος, σ. 114).

κάμνω (= κοπιάζω, κουράζομαι· θ. Γκαμν- § 357, α' και κμη- § 309, δ), πρτ. ἔκαμνον, μέσ. μέλλ. καμοῦμαι (§ 302), αόρ. β' ἔκαμον, πρκμ. κέκμηκα, υπερσ. ἐκεκμήκειν. Παράγ. κάματος, ἀποκμητέον.

κατάγνυμι (κατὰ + ἄγνυμι = σπάζω, τσακίζω· θ. Γαγ- = ἄγ- και απ' αυτό ἄγ-νυ- § 333, α), μέλλ. κατάξω, αόρ. κατέαξα (υποτ. κατ-άξω κτλ. § 269, 1, γ). Παθ. κατάγνυμαι, παθ. αόρ. κατεάγην (υποτ. καταγῶ, ευκτ. καταγείην κτλ.), ενεργ. πρκμ. β' με παθ. σημασ. κατέαγα (= εἶμαι τσακισμένος). Παράγ. κάταξις, κάταγμα, κατακτὸς (= που μπορεί κανείς να τον σπάσει).

καταδαρθάνω (κατὰ + δαρθάνω = κοιμούμαι· θ. δαρθ- και δαρθ-αν- § 357, β), αόρ. β' κατέδαρθον, πρκμ. καταδεδάρθηκα.

(κατα)λεύω. Βλ. § 291 (τόμος 3ος, σ. 45).

κεῖμαι. Βλ. § 351, 5 (τόμος 4ος, σ. 19).

κελεύω. Βλ. § 291 (τόμος 3ος, σ. 44).

κεράννυμι και (σπάν.) κεραννύω (λέγεται για τα υγρά = κάνω μείγμα, ανακατεύω· θ. κερασ-· απ' αυτό κερασ-νυ- = κεραννυ- § 333, δ και κρα-), αόρ. ἐκέρασα. Μέσ. και παθ. κεράννυμαι, παθ. μέλλ. κραθήσομαι, παθ. αόρ. ἐκράθην και ἐκεράσθην, μέσ. αόρ. -εκερασάμην, πρκμ. κέκραμαι, υπερσ. ἐκεκράμην. Παράγ. κρᾶσις, κρᾶμα, κρατήρ, ἄκρατος, εὐκρατος, ἀκέραστος, συγκρατέον κ.ά.

κλαίω και κλάω. Βλ. § 291 (τόμος 3ος, σ. 44).

κλείω (κλήω). Βλ. § 291 (τόμος 3ος, σ. 44).

κλέπτω (θ. κλεπ-· απ' αυτό κλεπτ- § 292, 1, κλοφ- § 296, 2 και 3, κλαπ- § 317, 1) πρτ. ἔκλεπτον, μέλλ. κλέψω και μέσ. μέλλ. (με την ίδια σημασ.) κλέψομαι, αόρ. ἔκλεψα, πρκμ. κέκλοφα. Παθ. κλέπτομαι, παθ. αόρ. ἐκλάπην, πρκμ. -κέκλεμμαι. Παράγ. κλέμμα, κλέπτης, κλοπή.

κλήω. Βλ. § 291 (τόμος 3ος, σ. 44).

κράζω (αρχικό θ. κρα- § 439 και 440, δ· ἔπειτα μ' επέκταση: 1) ισχυρό κραFγ- = κραυγ- 2) αδύνατο κραγ- και απ' αυτό κραγ-j- = κραζ-) αόρ. β' -έκραγον, πρκμ. β' (με σημασ. ενεστ.) κέκραγα (= φωνάζω δυνατά), υπερσ. β' ἐκεκράγειν (§ 319). Παράγ. κραυγή· από το θ. του πρκμ. κεκραγμός, κεκράκτης (ποιητικά).

κρεμάννυμι (= κρεμώ· θ. κρέμα- και κρεμασ-· απ' αυτό κρεμασ-νυ- = κρεμαννυ- § 333, δ), αόρ. ἐκρέμασα. Μέσ. και παθ. κρεμάννυμαι, παθ. αόρ. ἐκρεμάσθην,

πρκμ. κρέμαμαι (βλ. § 348, 1, τόμος 3ος, σ. 147).

κρούω. Βλ. § 291 (τόμος 3ος, σ. 45).

κτάομαι -ῶμαι (αποθ. μεικτό· θ. κτα-, κτη-), πρτ.

έκτώμην, μέσ. μέλλ. κτήσομαι, μέσ. αόρ. έκτησάμην, παθ. αόρ. έκτήθην, πρκμ. κέκτημαι και έκτημαι (υποτ. (κ)έκτημένος ῶ κτλ. και μονολ. κέκτωμαι, γ' εν. κεκτῆται, β' πλ. κεκτῆσθε· ευκτ. (κ)έκτημένος εἶην κτλ. και μονολ. κεκτήμην, κεκτῆο, κεκτῆτο κτλ.· προστ. κέκτησο· απαρ. κεκτῆσθαι, μετ. (κ)έκτημένος), υπερσ. έκεκτήμην, συντελ. μέλλ. κεκτήσομαι και έκτήσομαι. Παράγ. κτήμα, κτήτωρ, κτητὸς (ἄκτητος κτλ.), κτητέον κ.ά.

Λ

Λαγχάνω (= παίρνω κάτι με κλήρο, παίρνω μέρος σε κάτι· θ. 1) ισχυρό ληχ- 2) αδύνατο λᾶχ- και απ' αυτό λα-ν-χ-αν- = λαγχαν- § 357, γ'), πρτ. έλάγχανον, μέσ. μέλλ. (μ' ενεργ. σημασ.) λήξομαι, αόρ. β' έλαχον, πρκμ. εἶληχα (§ 272, 6), υπερσ. εἰλήχειν. Παθ. λαγχάνομαι, παθ. αόρ. έλήχθην, πρκμ. εἶληγμαi. Παράγ. λῆξις (= κλήρωση· διαφορετικό από το λῆξις = τέλος, παράγ. του λήγω), λάχος (= κλήρος, μερίδιο), ληκτέος κ.ά.

λαμβάνω (θ. 1) ισχυρό ληβ-· 2) αδύνατο λαβ- και απ' αυτό λα-ν-β-αν- = λαμβαν- § 357, γ'), πρτ. έλάμβανον, μέσ. μέλλ. (μ' ενεργ. σημασ.) λήψομαι, αόρ. β'

ἔλαβον, πρκμ. εἴληφα (§ 272, 6), υπερασ. εἰλήφειν. Μέσ. και παθ. λαμβάνομαι, πρτ. ἐλαμβανόμενην, παθ. μέλλ. ληφθήσομαι, παθ. αόρ. ἐλήφθην, μέσ. αόρ. β' ἐλαβόμενην, πρκμ. εἴλημμαι, υπερασ. -εἰλήμμην. Παράγ. λῆψις, λῆμμα (δίλημμα κτλ.), λήπτης, ληπτός, ληπτέος κ.ά.

λανθάνω (= μένω κρυμμένος ή απαρατήρητος, ξεφεύγω την προσοχή κάποιου· θ. 1) ισχυρό ληθ-· 2) αδύνατο λᾶθ- και απ' αυτό λα-ν-θ-αν- § 357, γ'), πρτ. ἐλάνθανον, μέλλ. λήσω, αόρ. β' ἔλαθον, πρκμ. λέληθα, υπερασ. ἐλελήθειν. Παράγ. λάθος, λήθη. Βλ. και ἐπιλανθάνομαι.

λέγω (= μιλώ· θέματα βλ. § 358), πρτ. ἔλεγον, μέλλ. λέξω ή (συνηρ.) ἐρῶ, -εἶς, -εἶ κτλ., αόρ. α' ἔλεξα ή εἶπα, αόρ. β' εἶπον, πρκμ. εἶρηκα (§ 272, 6), υπερασ. εἰρήκειν. Παθ. λέγομαι, πρτ. ἐλεγόμενην, παθ. μέλλ. λεχθήσομαι και συνήθ. ῥηθήσομαι, παθ. αόρ. ἐλέχθην και συνήθ. ἐρρήθην, πρκμ. λέλεγμαι και συνήθ. εἶρημαι, υπερασ. εἰρήμην, συντελ. μέλλ. εἰρήσομαι. Παράγ. λέξις, λόγος, ῥῆμα, ῥήτωρ, λεκτός, λεκτέος. Βλ. και ρ. διαλέγομαι.

-λέγω (= μαζεύω). Βλ. ρ. συλλέγω.

λείπω (= αφήνω· θ. 1) ισχυρό λειπ- και με τροπή λοιπ- § 62, 6· 2) αδύνατο λιπ-)), πρτ. ἔλειπον, μέλλ. αόρ. β' ἔλιπον, πρκμ. β' λέλοιπα, υπερασ. ἐλελοίπειν. Μέσ. και παθ. λείπομαι, πρτ. ἐλειπόμην, μέσ. μέλλ. -λείψομαι, μέσ. αόρ. β' -ελιπόμην, παθ. μέλλ. -λειφθήσομαι, παθ. αόρ. ἐλείφθην, πρκμ. λέλειμμαι, υπερασ.

έλελείμμη, συντελ. μέλλ. λελείψομαι. Παράγ. λειψίς (έκλειψίς, έλλειψίς κτλ.), λειμμα (διάλειμμα κτλ.), λειπτός (άδιάλειπτος κτλ.), λειπτέον, λοιπός κ.ά.

λεύω. Βλ. (κατα)λεύω § 291 (τόμος 3ος, σ. 45).

λούω. Βλ. § 291 (τόμος 3ος, σ. 45).

Μ

Μανθάνω (θ. μαθ- και απ' αυτό μα-ν-θ-αν- § 357, γ' και μαθε- = μαθη-), πρτ. έμάνθανον, μέσ. μέλλ. (μ' ενεργ. σημασ.) μαθήσομαι, αόρ. β' έμαθον, πρκμ. μεμάθηκα, υπερσ. έμεμαθήκειν. Παθ. μόνο ενεστ. μανθάνομαι. Παράγ. μάθησις, μάθημα, μαθητής, μαθητός, μαθητέον κ.ά.

μάχομαι (αποθ. μέσ.: θ. μαχ-, μαχε- = μάχη- § 353, γ), πρτ. έμαχόμην, μέσ. μέλλ. (συνηρ.) μαχοῦμαι, -εἶ, -εἶται κτλ., μέσ. αόρ. έμαχεσάμην, πρκμ. μεμάχημαι. Παράγ. μαχητής, μαχητός (άμάχητος κτλ.), μαχητέον και μαχετέον κ.ά.

μείγνυμι και μειγνύω (= σμίγω· θ. 1) ισχυρό μειγ- και απ' αυτό μειγ-νυ- § 333, α' 2) αδύνατο μιγ-), πρτ. -εμείγνυν, μέλλ. μείξω, αόρ. έμειξα. Μέσ. και παθ. μείγνυμαι, πρτ. -εμειγνύμην, παθ. μέλλ. -μειχθήσομαι, μέσ. αόρ. έμειξάμην, παθ. αόρ. α' (και ως μέσ.) έμείχθην και παθ. αόρ. β' (και ως μέσ.) έμίγην, πρκμ. μέμειγμα, υπερσ. έμεμείγμην. Παράγ. μείξις, μείγμα, μιγάς, μεικτός, μεικτέον κ.ά.

μέλει (απρόσ. = υπάρχει φροντίδα· θ. μελ- και απ' αυτό μελε- = μελη- § 353, γ), πρτ. ἔμελε, μέλλ. μελήσει, αόρ. ἐμέλησε, πρκμ. μεμέληκε, υπερσ. ἐμεμελήκει. Παράγ. μέλημα (= φροντίδα), μελητέον κ.ά.

μέλλω (= έχω σκοπό, αναβάλλω· αρχικό θ. μελ-· απ' αυτό μελ-ι- = μελλ- § 301, 1 και μελλε- = μελλη- § 353, γ), πρτ. ἔμελλον και ἤμελλον (§ 269, 1, α), μέλλ. μελλήσω, αόρ. ἐμέλλησα. Παθ. γ' εν. μέλλεται. Παράγ. μέλλησις, μέλλημα (= αργοπορία), μελλητης (= αυτός που αργοπορεί, που διστάζει), μελλητέον κ.ά.

μένω (θ. μεν-, μενε- = μενη- § 353, β), πρτ. ἔμενον, μέλλ. (συνηρ.) μενῶ, -εῖς, -εῖ κτλ., αόρ. ἔμεινα, πρκμ. μεμένηκα. Παράγ. μενετός, μενετέον, μόνος, μονάς, μονή κ.ά.

μιμνήσκω (= θυμίζω· θ. μνη- και απ' αυτό με-μνη-σκ- = μι-μνή-σκ- § 356), εύχρ. τα σύνθ. ἀνα(ὑπο)μιμνήσκω κτλ., πρτ. -εμίμνησκον, μέλλ. -μνήσω, αόρ. -έμνησα. Μέσ. μιμνήσκομαι (συνήθ. σύνθ.) πρτ. -εμιμνησκόμην, μέσ. μέλλ. -μνήσομαι, παθ. μέλλ. (ως μέσος) μνησθήσομαι, παθ. αόρ. (ως μέσος) ἐμνήσθην, πρκμ. (με σημασ. ενεστ.) μέμνημαι (= θυμοῦμαι· υποτ. μεμνῶμαι, -ῆ, -ῆται, κτλ., ευκτ. μεμνήμην, -ῆο, -ῆτο κτλ.), υπερσ. (με σημασ. πρτ.) ἐμεμνήμην, συντελ. μέλλ. μεμνήσομαι. Παράγ. μνήμη, μνήμων, μνήμα, ὑπό(ἀνά)μνησις, -μνηστὸς (ἀναμνηστὸς, ἀείμνηστος κτλ.), -μνηστέον κ.ά.

N

Νέμω (= μοιράζω, βόσκω· θ. νεμ- και νεμε- = νεμη- § 353, β), πρτ. ἔνεμον, μέλλ. (συνηρ.) νεμῶ, -εῖς, -εῖ κτλ., αόρ. ἔνειμα, πρκμ. νενέμηκα. Μέσ. και παθ. νέμομαι, πρτ. ἐνεμόμην, μέσ. μέλλ. (συνηρ.) νεμοῦμαι, -εῖ, -εῖται κτλ., μέσ. αόρ. ἐνειμάμην, παθ. αόρ. ἐνεμήθην, πρκμ. νενέμημαι, υπερσ. ἐνενεμήμην. Παράγ. νομεύς, νομή, νόμος, νομός, -νεμητὸς (ἀνέμητος κτλ.), -νεμητέον κ.ά.

νέω, νεῖς, νεῖ κτλ. § 327 (= πλέω, κολυμπῶ· θ. νεF- = νευ- = νε- § 64, 3), πρτ. -ένεον, -ένεις, -ένει κτλ., μέσ. μέλλ. (μ' ενεργητ. σημασ.) νεύσομαι, αόρ. ἔνευσα, πρκμ. νένευκα. Παράγ. νεῦσις (= κολύμπημα), νευστέον κ.ά.

Ξ

Ξέω, ξεῖς, ξεῖ κτλ. § 327 (= ξύνω· θ. ξε- και ξεσ-), αόρ. ἔξεσα. Παράγ. ξέσις, ξέσμα, ξεστήρ, ξέστρον, ξεστὸς (ἄξεστος) κ.ά. (Βλ. § 331, πίν. β, 2, τόμος 3ος, σ. 116).

ξύω. Βλ. § 291 (τόμος 3ος, σ. 45).

O

Οἶδα. Βλ. § 351, 7 (τόμος 4ος, σ. 22).

οἶομαι και οἶμαι (αποθ. παθ. = νομίζω, φρονώ· θ. οἰ- και οἰε- = οἰη- § 353, γ), πρτ. ὤομην και ὤομην, μέσ. μέλλ.

(μ' ενεργ. σημασ.) οίησομαι, παθ. αόρ. (μ' ενεργ. σημασ.) ὤήθην. Παράγ. οίησις, οίητέον.

οἶχομαι (αποθ. ενεστ. με σημασ. πρκμ. § 359, 1 = έχω φύγει· θ. οἶχ- και οἶχε- = οἶχη- § 353, γ), πρτ. (με σημασ. υπερσ.) ὠχόμεν, μέσ. μέλλ. οἶχήσομαι. Παράγ. οἶχητέον.

ὄλλυμι. Βλ. ἀπόλλυμι.

ὄμνυμι (= ορκίζομαι· θ. ὄμ- και απ' αυτό ὄμνυ- § 333, β και ὄμο(σ)-), πρτ. ὠμνυν, μέσ. μέλλ. (συνηρ., μ' ενεργ. σημασ.) ὄμοῦμαι, -εῖ, -εῖται κτλ., αόρ. ὠμοσα, πρκμ. ὄμώμοκα (§ 273), υπερσ. ὠμωμόκειν. Μέσ. και παθ. -ὄμνυμαι, πρτ. -ωμνήμην, μέσ. αόρ. -ωμοσάμην, παθ. μέλλ. -ομοσθήσομαι, παθ. αόρ. ὠμό(σ)θην, πρκμ. ὄμώμο(σ)ται (πβ. ὄμώμοσται Ζεὺς = ἔχει γίνει ὄρκος στ' ὄνομα του Δία), υπερσ. ὠμώμο(σ)το. Παράγ. ἀνώμοτος, ἀπώμοτος, συνώμοτον (= σύνδεσμος που ἔγινε με ὄρκο, ὁμοσπονδία), συνωμότης κ.ά.

ὄνινημι. Βλ. § 347, 3 (τόμος 3ος, σ. 145).

ὄράω -ῶ (= βλέπω· θέματα βλ. § 358), πρτ. ἐώρων (§ 269, 1, δ), μέσ. μέλλ. (μ' ενεργ. σημασ.) ὄψομαι, αόρ. β' εἶδον, (υποτ. ἴδω, ευκτ. ἴδοιμι, προστ. ἰδέ, βλ. § 312, 2, απαρ. ἰδεῖν, μετ. ἰδών), πρκμ. ἐόρακα ἢ ἐώρακα και ποιητ. ὄπωπα (§ 273), υπερσ. ἐωράκειν. Μέσ. και παθ. ὄρῶμαι, πρτ. ἐωρώμην, μέσ. αόρ. β' -ειδόμην (υποτ. ἴδωμαι κτλ.), παθ. μέλλ. ὀφθήσομαι, παθ. αόρ. ὠφθην, πρκμ. ἐόραμαι ἢ ἐώραμαι και

ῶμαι (ῶσαι, ῶπται κτλ.). Παράγ. ὄρασις, ὄψις, ὄμμα, ὀπή, ὀρατὸς (ἀόρατος κτλ.), ἄοπτος (ὑποπτος, ἀνύποπτος κτλ.).

ὀφείλω (= χρωστώ· θ. ὀφελ-, ὀφελν- = ὀφελλ- = ὀφειλ- και ὀφειλε- = ὀφειλη-), πρτ. ὠφείλον, μέλλ. ὀφειλήσω, ἀόρ. ὠφείλησα και ἀόρ. β' ὠφελον (υποτ. ὀφέλω κτλ.), πρκμ. ὠφείληκα, υπερσ. ὠφειλήκειν. Παθ. ὀφείλομαι, πρτ. ὠφειλόμην, παθ. ἀόρ. ὠφειλήθην. Παράγ. ὀφειλή, ὀφείλημα, ὀφειλέτης (θηλ. ὀφειλέτις -ιδος) κ.ά.

ὀφλισκάνω (= καταδικάζομαι να πληρώσω πρόστιμο· θ. ὀφελ- και με συγκοπή ὀφλ-· απ' αυτό ὀφλ-ισκαν- και ὀφλε- = ὀφλη-), πρτ. ὠφλίσκανον, μέλλ. ὀφλήσω, ἀόρ. β' ὠφλον (υποτ. ὄφλω κτλ.), πρκμ. ὠφληκα, υπερσ. ὠφλήκειν. Παθ. πρκμ. μετ. ὠφλημένος. Παράγ. ὄφλησις, ὄφλημα, ὄφλητῆς κ.ά.

Π

Παίζω (θ. παιδ-· απ' αυτό παιδ-ι- = παιζ- και παιγ-), πρτ. ἔπαιζον, μέσ. μέλλ. (δωρικός, μ' ενεργ. σημασ.) παιξοῦμαι, -εῖ, -εῖται κτλ., ἀόρ. ἔπαισα. Παθ. πρκμ. πέπαισμαι. Παράγ. παιδιὰ (ἡ), παίκτης, παικτός, παικτέον και παιστέον κ.ά.

παίω. Βλ. § 291 (τόμος 3ος, σ. 45).

πάσχω (θ. πενθ-, παθ- και απ' αυτό παθ-σκ- = πασχ- § 354), πρτ. ἔπασχον, μέσ. μέλλ. (με παθ. σημασ.) πείσομαι (από το πενθ-σομαι, § 64, 6 και § 359, 4), ἀόρ.

β´ ἔπαθον, πρκμ. πέπονθα (§ 62, 6), υπερσ. ἐπεπόνθιν. Παράγ. πάθος, πάθη ἢ (= παθητική κατάσταση, πάθημα), πάθημα, πάθησις, πένθος κ.ά.

πατάσσω (= χτυπώ· θ. παταγ- και απ' αυτό παταγ-j- = πατασσ- § 292, 2), εύχρ. ο αόρ. ἐπάταξα. Τα λοιπά από τα συνώνυμα παίω, πλήττω, τύπτω.

παύω. Βλ. § 291 (τόμος 3ος, σ. 46).

πείθω (θ. 1) ισχυρό πειθ-, 2) αδύνατο πιθ-), πρτ. ἔπειθον, μέλλ. πείσω, αόρ. ἔπεισα, πρκμ. πέπεικα, υπερσ. ἐπεπείκειν. Μέσ. και παθ. πείθομαι, πρτ. ἐπειθόμεν, μέσ. μέλλ. πείσομαι, μέσ. αόρ. β´ ἐπιθόμεν, παθ. μέλλ. πεισθήσομαι, παθ. αόρ. (και ως μέσ.) ἐπέισθην, πρκμ. πέπεισμαι, υπερσ. ἐπεπέισμην και ενεργ. πρκμ. β´ (ως μέσ.) πέποιθα (= έχω πεπιοίθησι, έχω θάρρος), ενεργ. υπερσ. β´ (ως μέσ.) ἐπεποίθιν. Παράγ. πειθώ, πιθανός, πίστις, πιστός, πειστέον κ.ά.

πεινώ. Βλ. § 325 (τόμος 3ος, σ. 106), πρτ. ἐπείνων, -ης, -η κτλ., μέλλ. πεινήσω, αόρ. ἐπείνησα, πρκμ. πεπείνηκα.

πέπρωται. Βλ. § 351, 14 (τόμος 4ος, σ. 27).

πετάννυμι (= ανοίγω· θ. πετα(σ)-· απ' αυτό πετασ-νυ- = πεταννυ- § 333, δ και με συγκοπή πτα- § 62, 1), εύχρ. τα συνθ. ἀνα-πετάννυμι κτλ., πρτ. -επετάννυν, αόρ. -επέτασα. Παθ. -πετάννυμαι, πρτ. -επεταννύμην, πρκμ. -πέπταμαι. Τα λοιπά ποιητ. και μτγν. Παράγ. πέτασμα, πέτασος κ.ά.

πέτομαι (αποθ. μέσ. = πετώ· θ. πετ-, με συγκοπή πτ- § 62, 1 και πτε-, πτη- § 353, β), μέσ. μέλλ. -πτήσομαι, μέσ. αόρ. β´ -επτόμην. Τα λοιπά ποιητ. και μτγν. Παράγ. πτήσις, πτήμα κ.ά.

πήγνυμι και πηγνύω (= μπήγω· θ. 1) ισχυρό πηγ- και απ' αυτό πηγ-νυ- § 333, α· 2) αδύνατο παγ-, αόρ. ἔπηξα. Μέσ. και παθ. πήγνυμαι, πρτ. ἔπηγνύμην, μέσ. αόρ. -επηξάμην, παθ. μέλλ. β´ παγήσομαι, παθ. αόρ. β´ ἐπάγην (πβ. § 317, 2), ενεργ. πρκμ. β´ (ως μέσος) πέπηγα, υπερσ. ἐπεπήγειν. Παράγ. πηκτός, πήξις, πήγμα, πάγος, παγίς, πάγη (= παγίδα) κ.ά.

πίμπλημι. Βλ. § 347, 1 (τόμος 3ος, σ. 145).

πίμπρημι. Βλ. § 347, 2 (τόμος 3ος, σ. 145).

πίνω (θ. πι-· απ' αυτό πιν- § 357, α´ και πο- ή μ' έκταση πω-), πρτ. ἔπινον, μέσ. μέλλ. (μ' ενεργ. σημασ.) πίομαι, αόρ. β´ ἔπιον, πρκμ. πέπωκα. Παθ. πίνομαι, πρτ. ἐπινόμην, παθ. αόρ. -επόθην, πρκμ. πέπομαι. Παράγ. πόσις, πότης, ποτὸς (ως ουσ. ποτόν), ἄποτος, ποτέος κ.ά. Τα συνθ. παράγ. αττ. αἱματοπώτης, οἰνοπώτης, ὑδροπώτης κτλ. (από θ. πω-) στους μτγν. με ο (από θ. πο-). Επίσης σύνθ. αττ. φιλοπότης, φιλοποσία (από θ. πο-).

πιπράσκω (= πουλώ· θ. πρα- και απ' αυτό πι-πρα-σκ- § 356), εύχρ. μόνο ο πρκμ. πέπρακα και ο υπερσ. ἐπεπράκειν. Παθ. πιπράσκομαι, παθ. αόρ. ἐπράθην, πρκμ. πέπραμαι, υπερσ. ἐπεπράμην, συντελ. μέλλ. πεπράσομαι. Οι χρόνοι που λείπουν αναπληρώνονται από

το ρ. πωλῶ και ἀποδίδομαι. Παράγ. πράσις, πρατήρ, ἄπρατος, πρατέος κ.ά. Βλ. και ρ. πωλῶ.

πίπτω (θ. 1) πετ-, με συγκοπή πτ- και μ' ενεστ. αναδιπλ. πι-πτ- § 355· 2) από το θ. πετ- με μετάθ. πτε-, μ' έκταση πτη- και με τροπή του η σε ω: πτω-), πρτ. ἔπιπτον, μέσ. μέλλ. (δωρικός) πεσοῦμαι, -εῖ, -εῖται κτλ., αόρ. β' ἔπεσον, πρκμ. πέπτωκα, υπερσ. ἐπεπτώκειν. Παράγ. πτώσις, πτώμα κ.ά.

πλέκω (θ. πλεκ-, πλοκ-, πλάκ- § 317, 1), αόρ. ἔπλεξα. Μέσ. και παθ. πλέκομαι, πρτ. ἐπλεκόμεν, παθ. αόρ. α' ἐπλέχθην, παθ. αόρ. β' (και ως μέσος) -επλάκην, πρκμ. πέπλεγμαι. Τα λοιπά ποιητ. και μγν. Παράγ. πλέξις, πλέγμα, πλοκή κ.ά.

πλέω, πλεῖς, πλεῖ κτλ. § 327 (θ. πλεF- = πλευ-, πλε-), πρτ. ἔπλεον, ἔπλεις, ἔπλει κτλ., μέσ. μέλλ. (μ' ενεργ. σημασ.) πλεύσομαι και δωρικός πλευσοῦμαι, -εῖ, -εῖται κτλ., αόρ. ἔπλευσα, πρκμ. πέπλευκα, υπερσ. -επεπλεύκειν. Παθ. πρκμ. πέπλευσμαι (πβ. § 291). Παράγ. πλεῦσις, ἄπλευστος, πλευστέον, (πλόος) πλοῦς, (πλό-ιον) πλοῖον κ.ά. (Βλ. § 331, πίν. β, 2, τόμος 3ος, σ. 116).

πλήττω (= χτυπῶ· θ. 1) ισχυρό πληγ- και απ' αυτό πληγ-j- = πληττ- § 292, 2· 2) αδύνατο πλάγ-), συνήθ. σύνθ. ἐκπλήττω, ἐπιπλήττω κτλ.· το απλό ρ. πλήττω με τη σημασία του «χτυπῶ» έχει εκτός από τον ενεστ. εύχρηστους χρόνους μόνο: ενεργ. πρκμ. β' πέπληγα, παθ. μέλλ. β' πληγήσομαι, παθ. αόρ. β' ἐπλήγην (βλ. § 317, 2), πρκμ. πέπληγμαι, συντελ.

μέλλ. πεπλήξομαι. Τα λοιπά αναπληρώνονται από τα ρ. παίω, πατάσσω και τύπτω. Παράγ. πληγή, πλήγμα, πλήκτης, πλήκτρον κ.ά.

πνέω, πνεῖς, πνεῖ κτλ. § 327 (θ. πνεF- = πνευ-, πνε-), πρτ. ἔπνεον, ἔπνεις, ἔπνει κτλ., μέσ. μέλλ. (μ' ενεργ. σημασ.) πνεύσομαι και δωρικός πνευσοῦμαι, -εῖ, -εῖται κτλ., αόρ. ἔπνευσα, πρκμ. -πέπνευκα. Παθ. σύνθ. διαπνέομαι. Τα λοιπά ποιητ. και μτγν. (Βλ. § 331, πίν. β, 2, σ. 215).

πρίω. Βλ. § 291 (τόμος 3ος, σ. 46).

πταίω. Βλ. § 291 (τόμος 3ος, σ. 46).

πτάρνυμαι (αποθ. = φτερνίζομαι· θ. πταρ- και απ' αυτό πταρ-νυ- § 333, γ), εύχρ. ο ενεστ. και ο ενεργ. αόρ. β' ἔπταρων. Παράγ. πταρμός.

πτύω. Βλ. § 291 (τόμος 3ος, σ. 45).

πυνθάνομαι (αποθ. μέσ. = ρωτώ, μαθαίνω· θ. 1) ισχυρό πευθ-· 2) αδύνατο πυθ- και απ' αυτό πυ-ν-θ-αν- § 357, γ'), πρτ. ἔπυνθανόμην, μέσ. μέλλ. πεύσομαι, μέσ. αόρ. β' ἔπυθόμην, πρκμ. πέπυσμαι, υπερσ. ἐπεπύσμην. Παράγ. πευστέον, πίστις (= ερώτηση, πληροφορία, φήμη), πύσμα (= ερώτηση).

πωλέω -ῶ (θ. πωλε-), πρτ. ἐπώλουν, μέλλ. πωλήσω. Παθ. πωλοῦμαι, πρτ. ἐπωλούμην, παθ. αόρ. ἐπωλήθην. Τα λοιπά αναπληρώνονται από τα ρ. πιπράσκω και ἀποδίδομαι. Παράγ. πώλησις, πωλητής. Βλ. και ρ. πιπράσκω.

Ρ

Ῥέω, ῤεῖς, ῤεῖ κτλ. § 327 (θ. ῤεF- = ῤευ-, ῤε-, ῤυε- = ῤυη-), πρτ. ἔρρεον, ἔρρεις κτλ., μέσ. μέλλ. (μ' ενεργ. σημασ.) ῤυήσομαι, αόρ. ἐρρύην (§§ 349-350), πρκμ. ἐρρύηκα, υπερσ. -ερρυήκειν. Παράγ. ῤεῦμα, ῤευστός, ῤυτὸς (περίρρυτος κτλ.), ῤύμη, ῤύαξ, ῤοή, (ῤόος) ῤοῦς κ.ά.

ῤήγνυμι (= σκίζω· θ. 1) ισχυρό ῤηγ- και απ' αυτό ῤηγ-νυ- § 333, α και με τροπή ῤωγ-· 2) αδύνατο ῤᾶγ-), πρτ. -ερρήγνυν, μέλλ. -ρήξω, αόρ. ἔρρηξα. Μέσ. και παθ. ῤήγνυμαι, πρτ. ἐρρηγνύμην, μέσ. αόρ. -ερρηξάμην, παθ. αόρ. β' ἐρράγην, ενεργ. πρκμ. ως μέσ. και παθ. -έρρωγα, υπερσ. -ερρώγειν. Παράγ. ῤῆξις, ῤῆγμα, ῤήκτης, ῤηκτὸς (ἄρρηκτος κτλ.), ῤωγμῆ κ.ά.

ῤιγῶω -ῶ̄. Βλ. § 329 (τόμος 3ος, σ. 108).

ῤώννυμι (= δυναμώνω· θ. ῤω(σ)- και απ' αυτό ῤωσ-νυ- = ῤωννυ- § 333, δ), αόρ. ἔρρωσα. Παθ. αόρ. (και ως μέσος) ἐρρώσθην, πρκμ. ἔρρωμαι, υπερσ. ἐρρώμην. Παράγ. ῤώμη, ῤῶσις (ἀνάρρωσις), ἄρρωστος, εὔρωστος κ.ά.

Σ

Σβέννυμι (= σβήνω· θ. 1) σβε(σ)- και απ' αυτό σβεσ-νυ- = σβεννυ- § 333, δ· 2) σβη-), αόρ. ἔσβεσα. Παθ. -σβέννυμαι, πρτ. -εσβεννύμην, μέσ. μέλλ. (ως παθ.) -σβήσομαι, παθ. αόρ. -εσβέσθην, ενεργ. αόρ. β' (ως

παθ.) ἔσβην, ενεργ. πρκμ. (ως παθ.) -έσβηκα, ενεργ. υπερσ. (ως παθ.) -εσβήκειν. Παράγ. σβέσις, σβεστός (ἄσβεστος) κ.ά.

σειώ. Βλ. § 291 (τόμος 3ος, σ. 46).

σήπω (= σαπίζω· θ. 1) ισχυρό σηπ-· 2) αδύνατο σᾶπ-).

Παθ. σήπομαι, παθ. μέλλ. β´ -σαπήσομαι, παθ. αόρ. β´ ἐσάπην (§ 317, 2), ενεργ. πρκμ. β´ (με παθ. σημασ.) σέσηπα. Παράγ. σῆψις, σαπρός, ἄσηπτος κ.ά.

σκοπέω -ῶ και **σκοπέομαι -οὔμαι** (= παρατηρώ, εξετάζω, σκέφτομαι· θ. σκεπ-, σκοπε-), πρτ. ἐσκόπουν και ἐσκοπούμην, μέσ. μέλλ. σκέψομαι, μέσ. αόρ. ἐσκεψάμην, πρκμ. (μ' ενεργ. και παθ. σημασ.) ἔσκεμμαι, υπερσ. (με παθ. σημασ.) ἐσκέμμην, συντελ. μέλλ. (με παθ. σημασ.) ἐσκέψομαι. Παράγ. σκέψις, σκέμμα, σκοπός, σκοπιά, ἄσκεπτος (ἀπερίσκεπτος κτλ.), σκεπτέος, σκεπτέον.

σπάω -ῶ. Βλ. § 331, πίν. α, 2 (τόμος 3ος, σ. 112).

σπένδω (= κάνω σπονδή, δηλ. χύνω από το ποτήρι μου λίγο κρασί προς τιμή των θεών· και απλώς: χύνω· θ. σπενδ-, σπονδ-), πρτ. ἔσπενδον, μέλλ. σπείσω (από το σπένδ-σω § 64, 6), αόρ. ἔσπαισα. Μέσ. σπένδομαι (= κάνω συνθήκη με σπονδές, ειρηνεύω), πρτ. ἐσπενδόμην, μέσ. μέλλ. σπείσομαι, μέσ. αόρ. ἐσπείσάμην, πρκμ. (μέσ. και παθ.) ἔσπαισμαι, υπερσ. ἐσπείσμην. Παράγ. σπονδή (= το χύσιμο του κρασιού κατά τη θυσία, προσφορά ποτού κτλ.)· πληθ. σπονδαὶ (= επίσημη συνθήκη, ανακωχή κτλ.).

στρέφω (θ. στρεφ-, στροφ-, § 62, 6 και στράφ- § 317, 1),
πρτ. ἔστρεφον, μέλλ. στρέψω, αόρ. ἔστρεψα. Μέσ.
και παθ. στρέφομαι, πρτ. ἐστρεφόμην, μέσ. μέλλ.
-στρέψομαι, μέσ. αόρ. -εστρεψάμην, παθ. μέλλ. β´
-στραφήσομαι, παθ. αόρ. β´ (και ως μέσ.) ἐστράφην,
παθ. αόρ. α´ (σπάν.) ἐστρέφθην, πρκμ. ἔστραμμαι §
300, υπερσ. -εστράμμην. Παράγ. στρέψις, στρέμμα,
στροφή, στρεπτός, ἀναστρεπτέον κ.ά.

στρώννυμι και ποιητ. **στόρνυμι** (= στρώνω· θ. 1) στρω-
και απ' αυτό στρω-σ-νυ- = στρωννυ-· 2) στορ- και απ'
αυτό στορ-νυ- και στορ-εσ-), πρτ. ἐστρώννυν, αόρ.
ἐστόρεσα. Παθ. -στόρνυμαι, πρκμ. ἔστρωμαι. Παράγ.
στρωτός, ἄστρωτος κ.ά.

συλλέγω (σὺν + λέγω = μαζεύω· θ. λεγ-, λογ- § 62, 6),
πρτ. συν-έλεγον, μέλλ. συλ-λέξω, αόρ. συν-έλεξα,
πρκμ. συν-είλοχα (§ 272, 6). Μέσ. και παθ. συλ-
λέγομαι, πρτ. συν-ελεγόμην, μέσ. μέλλ. συλ-
λέξομαι, μέσ. αόρ. συν-ελεξάμην, παθ. μέλλ. β´ συλ-
λεγήσομαι, παθ. αόρ. β´ συν-ελέγην και (σπάν.) παθ.
αόρ. α´ συν-ελέχθην, πρκμ. συν-είλεγμα, υπερσ. συ-
νειλέγμην. Παράγ. σύλλογος, συλλογή κ.ά.

Τ

Τείνω (= τεντώνω· θ. τεν-· απ' αυτό τεν-ι- = τειν-
§ 301, 3 και τα-), πρτ. ἔτεινον, μέλλ. τενῶ, αόρ. ἔτει-
να, πρκμ. -τέτακα (§ 309, γ). Μέσ. και παθ. τείνομαι,
πρτ. ἐτεινόμην, μέσ. μέλλ. -τενοῦμαι, -εῖ, -εῖται κτλ.,

μέσ. αόρ. -ετεινάμην, παθ. μέλλ. -ταθήσομαι, παθ.
αόρ. -ετάθην, πρκμ. τέταμαι, υπερσ. -ετετάμην. Πα-
ράγ. τάσις, έκτατός, συντατέον κ.ά.

τελέω -ῶ. Βλ. § 331, πίν. β, 2 (τόμος 3ος, σ. 116).

τέμνω (= κόβω· θ. τεμ-· απ' αυτό τεμ-ν- § 357, α' και
τμε- = τμη- § 309, δ), πρτ. έτεμνον, μέλλ. (συνηρ.)
τεμῶ, αόρ. β' έτεμον, πρκμ. τέτμηκα. Μέσ. και παθ.
τέμνομαι, πρτ. έτεμνόμην, μέσ. μέλλ. -τεμοῦμαι, μέσ.
αόρ. β' έτεμόμην, παθ. μέλλ. τμηθήσομαι, παθ. αόρ.
έτμήθην, πρκμ. τέτμημαι, υπερσ. έτετμήμην, συ-
ντελ. μέλλ. -τετμήσομαι. Παράγ. τμησις, τμήμα, τό-
μος (άτομον), τομή, τμητός (άτμητος), τμητέος
(άποτμητέον) κ.ά.

τήκω (= λιώνω· θ. τηκ-, τακ-), πρτ. -έτηκον, αόρ. έτη-
ξα. Μέσ. και παθ. τήκομαι, παθ. αόρ. α' έτήχθην,
παθ. αόρ. β' έτάκην (§ 317, 2), πρκμ. ενεργ. (ως μέσ.
ή παθ.) τέτηκα, υπερσ. έτετήκειν. Παράγ. τήξις,
τηκτός (άτηκτος κτλ.).

τίθημι. Βλ. § 346, β (τόμος 3ος, σ. 143).

τίκτω (= γεννώ· τεκ- και απ' αυτό τκ-, τι-τκ- = τι-κτ § 355
και τοκ- § 62, 6), πρτ. έτικτον, μέσ. μέλλ. (μ' ενεργ.
σημασ.) τέξομαι, αόρ. β' έτεκον, πρκμ. τέτοκα. Πα-
ράγ. τέκος (ποιητ.), τέκνον, τοκεύς, τόκος κ.ά.

τίνω (= πληρώνω· θ. 1) ισχυρό τει- και τῖ-· 2) αδύνατο τῖ-
και τῖν- § 357, α'), πρτ. έτινον, μέλλ. τ'ῖσω (και τείσω),
αόρ. έτῖσα (και έτεισα), πρκμ. -τέτικα (και τέτεικα).

Μέσ. αόρ. έτισάμην, παθ. αόρ. -ετίσθην (και -ετείσθην), πρκμ. -τέτισμαι, υπερσ. -ετετίσμην. Παράγ. τ'ίσις (έκτισις) κ.ά.

τιτρώσκω (= πληγώνω· θ. τρωF-, τραυ-, τρω- και απ' αυτό τι-τρω-σκ- § 356), πρτ. έτίτρωσκον, μέλλ. τρώσω, αόρ. έτρωσα. Παθ. τιτρώσκομαι, πρτ. έτιτρωσκόμην, παθ. μέλλ. τρωθήσομαι, παθ. αόρ. έτρώθην, πρκμ. τέτρωμαι, υπερσ. έτετρώμην. Παράγ. τρωτòς (άτρωτος κτλ.) κ.ά.

τρέπω (θ. τρεπ-, τροπ-, τράπ-), πρτ. έτρεπον, μέλλ. τρέψω, αόρ. έτρεψα, ποιητ. αόρ. β' έτραπον (βλ. § 314, 1, ε), πρκμ. τέτροφα. Μέσ. και παθ. τρέπομαι, πρτ. έτρεπόμην, μέσ. μέλλ. τρέψομαι, μέσ. αόρ. α' έτρεψάμην, μέσ. αόρ. β' έτραπόμην (§ 321), παθ. αόρ. α' έτρέφθην, παθ. αόρ. β' έτράπην (§ 317, 1), πρκμ. τέτραμμαι, υπερσ. έτετράμμην. Παράγ. τρεπτός, τρεπτέον, τρέψις, τρόπος, τροπή κ.ά.

τρέφω (θ. θρεφ-, θροφ-, θραφ- = τρεφ-, τροφ-, τραφ- § 69, 1), πρτ. έτρεφον, μέλλ. θρέψω, αόρ. έθρεψα, πρκμ. (ποιητ.) τέτροφα. Μέσ. και παθ. τρέφομαι, πρτ. έτρεφόμην, μέσ. μέλλ. (και ως παθ.) θρέψομαι, μέσ. αόρ. έθρεψάμην, παθ. μέλλ. β' τραφήσομαι, παθ. αόρ. β' έτράφην και (σπάν.) παθ. αόρ. α' έθρέφθην, πρκμ. τέθραμμαι, υπερσ. έτεθράμμην. Παράγ. θρέμμα, θρέψις, τροφή, τροφεύς, τροφός, θρεπτέον κ.ά.

τρέχω (θ. τρεχ- = τρεχ- § 69, 1 και δραμ-, δραμε- = δραμη- § 358), πρτ. ἔτρεχον, μέσ. μέλλ. (συνηρ., μ' ενεργ. σημασ.) δραμοῦμαι, -εῖ, -εῖται κτλ., αόρ. β' ἔδραμον, πρκμ. δεδράμηκα, υπερσ. ἐδεδραμήκειν. Παράγ. τρόχος (= το τρέξιμο ή ο τόπος για το τρέξιμο), τροχὸς κ.ά.

τυγχάνω (= πετυχαίνω, βρίσκω, τυχαίνω· θ. 1) ισχυρό τευχ-· 2) αδύνατο τυχ- και απ' αυτό τυ-ν-χ-αν- = τυγχαν- § 357, γ' και τυχε- = τυχη- § 353, β), πρτ. ἐτύγχανον, μέσ. μέλλ. (μ' ενεργ. σημασ.) τεύξομαι, αόρ. β' ἔτυχον, πρκμ. τετύχηκα, υπερσ. ἐτετυχήκειν και συνήθ. περιφρ. τετυχηκῶς ἦν.

τύπτω (= χτυπώ· θ. τυπ-· απ' αυτό τυπ-τ- § 292, 1 και τυπτε- = τυπτη- § 353, β), πρτ. ἔτυπτον, μέλλ. τυπτήσω· τα λοιπά από τα ρ. παίω, πατάσσω, πλήττω, πληγὰς δίδωμι κτλ. Παθ. τύπτομαι· τα λοιπά από το πλήττομαι ή πληγὰς λαμβάνω. Παράγ. τύπος, τύψις, τυπτητέος κ.ά.

Υ

ὑπισχνέομαι -οῦμαι (αποθ. μέσ. = υπόσχομαι· θ. σχε-με μετάθ. σχε- (σχη-) ή με συγκοπή σχ-· απ' αυτό μ' ενεστ. αναδιπλ. και με το πρόσφυμα νε: σι-σχ-νε- = ισχνε- § 357, δ'), πρτ. ὑπισχνούμην, μέσ. μέλλ. ὑποσχίσομαι, μέσ. αόρ. β' ὑπεσχόμην, πρκμ. ὑπέσχημαι, υπερσ. ὑπεσχίμην. Παράγ. ὑπόσχεσις.

Φ

Φαίνω (= φανερώνω· θ. φα-, φαν- και απ' αυτό φαν-j- = φαιν- § 301, 2), πρτ. ἔφαινον, μέλλ. φανῶ, αόρ. ἔφηνάνα, πρκμ. -πέφαγκα. Μέσ. και παθ. φαίνομαι, πρτ. ἐφαινόμεν, μέσ. μέλλ. φανοῦμαι, μέσ. αόρ. -εφηνάμην, παθ. μέλλ. β' (ως μέσ.) φανήσομαι, παθ. αόρ. β' (ως μέσ.) ἐφάνην (§ 359, 6), παθ. αόρ. α' (με παθ. διάθ.) ἐφάνθην, ενεργ. πρκμ. (ως μέσ.) πέφηνάνα, παθ. πρκμ. (με παθ. διάθ.) πέφασμαι (-νσαι, -νται κτλ. §§ 307-308).

φέρω (θέματα βλ. § 358), πρτ. ἔφερον, μέλλ. οἴσω, αόρ. α' ἤνεγκα, αόρ. β' ἤνεγκον (υποτ. ἐνέγκω κτλ.), πρκμ. ἐνήνοχα, υπερσ. -ενηνόχειν (§ 296, 3). Μέσ. και παθ. φέρομαι, πρτ. ἐφερόμεν, μέσ. μέλλ. οἴσομαι, μέσ. αόρ. α' ἤνεγκάμην, παθ. μέλλ. οἴσθήσομαι και ἐνεχθήσομαι, παθ. αόρ. (και ως μέσ.) ἤνέχθην, πρκμ. ἐνήνεγμαι, υπερσ. -ενηνέγμην. Παράγ. φόρος, φορά, φορεύς, οἰστός, οἰστέον κ.ά.

φεύγω (= φεύγω, τρέπομαι σε φυγή, καταδιώκομαι, εἶμαι εξόριστος· θ. 1) ισχυρό φευγ- 2) αδύνατο φυγ-), πρτ. ἔφευγον, μέλλ. φεύξομαι και (δωρικός) φευξοῦμαι, -εἶ, -εἶται κτλ., αόρ. β' ἔφυγον, πρκμ. πέφευγα, υπερσ. ἐπεφεύγειν. Παράγ. φυγή, φυγάς, φευκτός (ἄφευκτος και συνήθ. ἄφυκτος), φευκτέος, -τέον κ.ά.

φημί. Βλ. § 351, 3 (τόμος 4ος, σ. 18).

φθάνω (θ. 1) ισχυρό φθη-· 2) αδύνατο φθα- και απ' αυτό φθαν- § 357, α'), πρτ. ἔφθανον, μέσ. μέλλ. (μ' ενεργ. σημασ.) φθήσομαι, αόρ. α' ἔφθασα, αόρ. β' ἔφθην (§ 349).

φθείρω (= καταστρέφω· θ. φθερ- και απ' αυτό φθερ-j- = φθειρ- § 301, 3), πρτ. ἔφθειρον, μέλλ. (συνηρ.) φθερῶ, -εῖς, -εῖ κτλ., αόρ. ἔφθειρα, πρκμ. ἔφθαρκα, υπερσ. ἐφθάρκειν (§ 309, β). Παθ. φθείρομαι, πρτ. ἐφθειρόμην, μέσ. μέλλ. (ως παθ.) φθεροῦμαι, παθ. μέλλ. β' -φθάρησομαι, παθ. αόρ. β' ἐφθάρην (§ 317, 1), πρκμ. ἔφθαρμαι, υπερσ. ἐφθάρμην. Παράγ. φθορά, φθορεύς, φθαρτὸς (ἄφθαρτος κτλ.),

φύω (= γεννῶ, παράγω, φυτρώνω· θ. φυ-, πρτ. ἔφυον, μέλλ. (ποιητ.) φ' ὕσω, αόρ. ἔφῦσα. Μέσ. και παθ. φύομαι, πρτ. ἐφυόμην, μέσ. μέλλ. (ως παθ.) φύσομαι, ενεργ. αόρ. β' (ως μέσ. και παθ.) ἔφυν (§ 349, 5), ενεργ. πρκμ. (ως μέσ. και παθ.) πέφυκα, ενεργ. υπερσ. (ως μέσ. και παθ.) ἐπεφύκειν. Παράγ. φύσις, φυή, φῦμα, φυτὸς (οὐσ. τὸ φυτὸν) κ.ά.

Χ

Χαίρω (= χαίρομαι· θ. χαρ-· απ' αυτό χαρ-j- = χαιρ- § 301, 2 και χαρε- = χαρη- § 353, γ), πρτ. ἔχαιρον, μέλλ. χαιρήσω, παθ. αόρ. β' (ως ενεργ.) ἐχάρην, πρκμ. (με σημασ. ενεστ.) γέγηθα (του ποιητ. γήθω). Παράγ. χαρά, χάρμα, χαρτὸς (ἐπίχαρτος).

χαλάω -ῶ. Βλ. § 331, πίν. α, 2 (τόμος 3ος, σ. 112).

χέω. Βλ. § 331, πίν. β, 1 (τόμος 3ος, σ. 114).

χόω -χῶ ἢ χώννυμι. Βλ. § 331, πίν. γ, 2 (τόμος 3ος, σ. 117).

χράω -χρῶ, χρῆς, χρῆ κτλ., πβ. § 325 (= δίνω χρησμός, προφητεύω· θ. χρη-, χρα-), αόρ. ἔχρησα. Μέσ. χρῶμαι (= ζητώ χρησμό, ρωτώ το μαντείο), μέσ. αόρ. ἐχρησάμην, παθ. αόρ. ἐχρήσθην. Παράγ. χρησμός, χρήστης (= αυτός που δίνει χρησμούς, προφήτης).

χρή. Βλ. § 351, 12 (τόμος 4ος, σ. 26).

χρίω. Βλ. § 291 (τόμος 3ος, σ. 46).

χρῶμαι, χρῆ, χρῆται κτλ. § 325 (αποθ. μεικτό· θ. χρη-, χρα-), πρτ. ἐχρώμην, ἐχρῶ, ἐχρήτο κτλ., μέσ. μέλλ. χρήσομαι, μέσ. αόρ. ἐχρησάμην, παθ. αόρ. ἐχρήσθην, πρκμ. (ως ενεργ.) κέχρημαι, υπερσ. ἐκεχρήμην. Παράγ. χρηστὸς (ἄχρηστος, εὐχρηστος κτλ.), χρηστέον, χρήσις, χρήμα κ.ά.

Ψ

Ψαύω. Βλ. § 291 (τόμος 3ος, σ. 46).

Ω

ᾠθέω -ῶ (= σπρώχνω· θ. Fώθ-, ὠθ-, ὠθε-), πρτ. ἐώθουν (§ 269, 1, γ), μέλλ. ὥσω, αόρ. ἔωσα. Μέσ. και παθ.

ῶθοῦμαι, πρτ. ἐωθοῦμην, μέσ. μέλλ. -ῶσομαι, μέσ.
αόρ. ἐωσάμην, παθ. μέλλ. -ωσθήσομαι, παθ. αόρ. ἐώ-
σθην, πρκμ. -έωσμαι § 272, 4. Παράγ. ῶθησις, ῶσις
(ἄνωσις, ἄπωσις), ῶστης κ.ά.

ῶνέομαι -οῦμαι (αποθ. μεικτό = αγοράζω· θ. 1) Fων-,
Fωνε- = ῶνε-, ῶνη-· 2) πρια-), πρτ. ἐωνοῦμην
§ 269, 1, γ, μέσ. μέλλ. ῶνήσομαι, μέσ. αόρ. ἀ' ἐπριά-
μην § 348, 2, παθ. αόρ. ἐωνήθην, πρκμ. ἐώνημαι
§ 272, 4, υπερσ. ἐωνήμην. Παράγ. ῶνητής, ῶνητός,
ῶνητέος κ.ά.

ΤΕΛΟΣ

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ

(Οι αριθμοί αναφέρονται σε παραγράφους).

A

ά- αθροιστικό, επιτατικό, στερητικό 423.

-α καθαρό, μη καθαρό 90.

αδύνατο θέμα, βλ. θέμα.

αήρ 127, β.

αθροιστικό ά- 423, γ.

αιθήρ 127, β.

-αίτερος, -αίτατος, καταλήξεις παραθετικών 195, δ.

αιτιατική 75.

αιτιολογικά μόρια 370, 5.

αιτιολογικοί σύνδεσμοι 367, 6.

ακατάληκτα γ' κλίσης 104, 1.

άκλιτα μέρη του λόγου 72, β.

— με πολλαπλή σημασία 371.

άκλιτα ουσιαστ. 152.

άκλιτο ως α' συνθετικό 420-422.

— ως β' συνθετικό 427.

αλλαγή γραμματικού είδους 441.

αλλαγή σημασίας των λέξεων 442.

αλληλοπαθητική αντωνυμία 232.

— η κλίση της 233.

αλφάβητο 16.

άν, η πολλαπλή σημασία του 371.

αναδιπλασιασμός, ομαλός στα απλά ρήματα 270.

— α΄ είδους 270, 1.

— β΄ είδους 270, 2.

— γ΄ είδους 270, 3.

— στα σύνθετα ρήματα 271.

— ανώμαλος 272.

— αττικός 273.

— ενεστωτικός 337.

αναλογικά αριθμητικά 206, ε και 208.

αναλογικός σχηματισμός παραθετικών 195.

αναπληρωματική έκταση 62, 7, β.

ανάπτυξη φωνήεντος 62, 2.

— συμφώνου 65.

αναφορικά επιρρήματα 363.

αναφορικές αντωνυμίες 240.

— η κλίση τους 241.

ανομοίωση συμφώνων 69.

— με τροπή 69, 1, α.

— με αποβολή 69, 2.

αντέκταση 62, 7, β.

αντιθετικοί σύνδεσμοι 367, 3.
αντικειμενικά σύνθετα 435.
αντιμεταχώρηση 62, 5.
αντωνυμίες 219, τα είδη τους 220.
— προσωπικές 221.
— δεικτικές 223.
— οριστική ή επαναληπτική 225.
— κτητικές 228.
— αυτοπαθητικές 230.
— αλληλοπαθητική 232.
— ερωτηματικές 234.
— αόριστες 236.
— επιμεριστικές 238.
— αναφορικές 240.
— συσχετικές 243.
ανώμαλα ουσιαστικά 146-153.
— επίθετα 184.
— παραθετικά 196.
— ρήματα 352-359· κατάλογος ανώμαλων ρημάτων
(στο τέλος, Παράρτημα).
ανώμαλη αύξηση 269.
ανώματος αναδιπλασιασμός 272.
άνω στιγμή 50, 2.
αόριστα επιρρήματα 363.

αόριστες αντωνυμίες 236.
— η κλίση τους 237.
αοριστολογικό μόριο αν 370, 4.
αόριστος 253, δ.
— παθητικός α´ 286.
— ενεργητ. και μέσος β´ 310.
— παθητικός β´ 315.
— δεύτερος βαρύτονων ρημάτων κατά τα ρ. σε -μι 349.
απαρέμφατο 251, α.
απλή λέξη 376, 2.
απλολογία 69, 2, β.
αποβολή φωνηέντων (συγκοπή) 62, 1.
— συμφώνων 64, στην ανομοίωση: συμφώνων 69, 2, α,
συλλαβής (συλλαβική ανομοίωση) 69, 2, β.
αποθετικά ρήματα 360.
— μέσα, παθητικά, μεικτά 360, α.
απόλυτα αριθμητικά 206, α.
αποσιωπητικά 50, 6.
απόστροφος 49, 3.
απρόσωπα ρήματα 361.
άρθρο 78.
άρι-, επιτατικό μόριο 423, ε´.
αριθμητικά 205.

- επίθετα: απόλυτα, τακτικά, χρονικά, πολλαπλασιαστικά, αναλογικά 206.
- η κλίση τους 207-209.
- ουσιαστικά 210.
- επιρρήματα 212.
- αριθμητικών θέματα 213.
- αριθμοί σύνθετοι, εκφορά τους 214.
- κλασματικοί, εκφορά τους 215.
- αριθμός πτωτικών 76, β.
- ουσιαστικών 83.
- ρήματος 248.
- αριθμών γραφική παράσταση 217.
- αρνητικά επιρρήματα 362, 6.
- αρσενικό γένος πτωτικών 76, α.
- ουσιαστικών 81.
- αρχική συλλαβή 32.
- αρχικό γράμμα 28.
- αρχικοί χρόνοι 256, α.
- άτονες λέξεις 40.
- αττική β' κλίση, αττικόκλιτα ουσιαστικά 101, αττικόκλιτα επίθετα 166.
- αττικός αναδιπλασιασμός 273.
- αύξηση, ομαλή στα απλά ρήματα, συλλαβική, χρονική 266.

- στα σύνθετα ρήματα, εσωτερική 267.
- ανώμαλη 269.
- αυτοπαθητικές αντωνυμίες 230.
- η κλίση τους 231.
- αφαίρεση φωνηέντων 60, 1.
- αφηρημένα ουσιαστικά 79, 2.
- αφομοίωση φωνηέντων 62, 4.
- συμφώνων 68.
- άφωνα σύμφωνα 21, 1, α.
- αφωνόληκτα ουσ. γ' κλ. 120, α, 121.
- επίθετα γ' κλ. 172.
- ρήματα 264, β, 292.
- ἄχρι, η πολλαπλή σημασία του 371.
- αχώριστα μόρια 370, 6 και 7.
- αχώριστο μόριο ως α' συνθετικό 422-423.

B

- βαθμοί επιθέτου 189.
- επιρρήματος 203.
- βαρεία 36.
- βαρύτονα ρήματα 276-321.
- βαρύτονη λέξη 37, 6.
- βεβαιωτικά επιρρήματα 362, 5.

βοηθητικά ορθογραφ. σημεία 49.

βοηθητικό ρ. είμι 274.

βράχυνση φωνήεντος 62, 7, α.

βραχύχρονα φωνήεντα 19, 1, α.

βραχύχρονη συλλαβή 33, γ.

Γ

γελαστικά επιφωνήματα 369, 2.

γενική 75.

γένος πτωτικών 76, α.

— ουσιαστικών 81.

— επιθέτων 155.

γλώσσα 9, αρχαία ελληνική - νέα ελληνική 10.

γονεωνυμικά 389.

γράμματα 8, 16.

γραμματική 14.

— της αρχ. ελληνικής γλώσσας — της αττικής διαλέκτου 15.

γραπτός λόγος 1.

γραφική παράσταση των αριθμών 217.

Δ

δασεία 45, λέξεις που παίρνουν δασεία 47.

δασύπνοα άφωνα 22, β.

δεικτικά επιρρήματα 363.

δεικτικά μόρια 370, 6.

δεικτικές αντωνυμίες 223, η κλίση τους 224.

δεύτερη κλίση ουσ. 94-102.

δεύτερη συζυγία ρημάτων (σε -μι) 332- 351.

δεύτεροι χρόνοι ρημάτων, ενεργ. και μέσ. αόρ. β´ 310-314, παθ. μέλλ. β´ και παθ. αόρ. β´ 315-317, ενεργ. παρακείμε. β´ και υπερσυντ. β´ 318-319, γενικές παρατηρήσεις στους δεύτερους χρόνους 320-321, αόρ. β´ βαρύτονων ρημάτων κατά τα ρ. σε -μι 349.

δευτερόκλιτα ουσιαστικά 94-102.

— επίθετα 158-167.

δέω, δέομαι 327.

διαζευκτικοί (ή διαχωριστικοί) σύνδεσμοι 367, 2.

διαθέσεις ρήματος 247.

διάλεκτοι 12-13.

διαλυτικά 49, 2.

διασταλτική αντωνυμία 225, 1, σημ.

διαχωριστικοί σύνδεσμοι, βλ. διαζευκτικοί.

δικατάληκτα ουσιαστικά 82, 3.

— επίθετα 155, 2.

διπλά γράμματα 21, 2.
διπλή παύλα 50, 9.
διπλόθεμα ουσιαστ. γ' κλ. 105, 1.
διστακτικά επιρρήματα 362, 7.
διστακτικοί (ή ενδοιαστικοί) σύνδεσμοι 367, 11.
δισύλλαβη λέξη 31.
δίφθογγοι 5, 25.
δίχρονα φωνήεντα 19, 3, 20, γ.
διψώ 325.
δοτική 75.
δυϊκός αριθμός πτωτικών 76, β.
— ουσιαστικών 83.
— ρημάτων 248.
δυνητικό μόριο ἄν 370, 3.
δυσ-, αχώριστο μόριο 423, στ'.

Ε

εάν, η πολλαπλή σημασία του 371.
εγκλίσεις ρημάτων 250.
έγκλιση τόνου, εγκλιτικές λέξεις ή εγκλιτικά 41-43.
εγκλιτικά μόρια 370, 1.
εγκλιτικά φωνήεντα 238.
εθνικά (παράγωγα ουσ.) 390.

εί, η πολλαπλή σημασία του 371.
ειδικοί σύνδεσμοι 367, 9.
εισαγωγικά 50, 10
έκθλιψη 57-59.
έκταση φωνήεντος 62, 7, β.
εκφορά σύνθετων αριθμών 214.
ελλειπτικά ουσιαστικά 153.
— παραθετικά 201.
εναντιωματικοί σύνδεσμοι 367, 3.
ενδοιαστικοί (ή διστακτικοί) σύνδεσμοι 367, 11.
ενδοτικοί σύνδεσμοι 367, 4.
ενεργητική διάθεση 247, α.
ενεργητική φωνή 258, α.
ενεργητικός αόρ. β' 310-314.
ενεστώτας στην οριστική 253, α.
— στις άλλες εγκλίσεις 257.
ενεστωτικό θέμα 262, β.
ενικός πτωτικών 76, β.
— ουσιαστικών 83.
— ρήματος 248.
ένρινα σύμφωνα 23.
ενρινόληκτα ουσιαστ. γ' κλ. 126.
— επίθετα 177-180.

— ρήματα 301-309.

ένωση (ή συγχώνευση) συμφώνων 67.

ενωτικό 49, 5.

επαναληπτική αντωνυμία 225.

— η κλίση της 226.

επάνω τελεία 50, 2.

ἐπεί, ἐπειδή, η πολλαπλή σημασία τους 371.

επένθεση 66.

επίθετα 154.

— τρικατάληκτα με τρία γένη, δικατάληκτα με τρία γένη, μονοκατάληκτα με δύο γένη 155.

— ασυναίρετα δευτερόκλιτα 158-161.

— συνηρημένα δευτερόκλιτα 162-165.

— αττικόκλιτα 166-167.

— τριτόκλιτα 168-183.

— φωνηεντόληκτα 169-171.

— συμφωνόληκτα: αφωνόληκτα 172-176, ενρινόληκτα, υγρόληκτα 177-180, σιγμόληκτα 181-183.

— ανώμαλα 184.

επίθετα αριθμητικά, βλ. αριθμητικά.

επίθετα με αλλαγμένη σημασία 443, β.

επίθετα παράγωγα 392.

— από ρήματα 393-396.

— από ονόματα 397.

- από επιρρήματα 398.
- επιθέτου βαθμοί 189.
- επιθέτου παραθετικά 191.
- επίθετο ως α' συνθετικό 415-417.
- ως β' συνθετικό 425-426.
- επιμεριστικές αντωνυμίες 238.
- η κλίση τους 239.
- επιρρήματα
  - τοπικά, χρονικά, τροπικά, ποσοτικά, βεβαιωτικά, αρνητικά, διστακτικά 362.
  - ερωτηματικά, αόριστα, δεικτικά, αναφορικά 363.
  - συσχετικά 363.
- επιρρήματα με αλλαγμένη σημασία 443, δ.
- επιρρήματα παράγωγα 404.
  - τοπικά 405, τροπικά 406, ποσοτικά 407, χρονικά 408.
- επιρρήματος παραθετικά 203.
- επίρρημα ως α' συνθετικό 420.
  - ως β' συνθετικό 427.
- επιτατικό ά- 423, β', άρι-, έρι-, ζα- 423, ε'.
- επιφωνήματα 368.
- επιφωνηματικό 50, 5.
- έρι-, επιτατικό μόριο, 423, ε'.
- ερωτηματικά επιρρήματα 363.
- ερωτηματικές αντωνυμίες 234.

— η κλίση τους 235.

ερωτηματικό 50, 4.

-έστερος, -έστατος, παραθετικές καταλήξεις 195, α.

εσωτερικά γράμματα 28.

εσωτερική αύξηση 267.

ετερόκλιτα ουσιαστικά 149.

ετυμολογικό 373.

ευκτική 250, γ.

ευφωνία 61.

ευφωνικά σύμφωνα 61.

ευχετικό μόριο 370, 2.

Z

ζ, διπλό σύμφωνο 21, 2.

ζα-, επιτατικό μόριο 423, ε΄.

ζῶ, ζῆς, ζῆ κτλ. 325.

H

ήμι-, αχώριστο μόριο 423, ζ΄.

ημίφωνα 4, 16, σημ. 4, 21, 1, β.

ημιφωνόληκτα ουσ. γ΄ κλίσ. 120, β και 125-140.

ήνικα, η πολλαπλή σημασία του 371.

Θ

θαυμαστικά επιφωνήματα 369, 1.

θαυμαστικό 50, 5.

θειαστικά επιφωνήματα 369, 3.

θέμα κλιτών λέξεων 73, β.

— ισχυρό και αδύνατο ουσ. γ' κλίση. 105, 2.

— του ρήματος: ρηματικό, χρονικό 262.

— του αορ. β' 314.

— των ρημ. σε -μι 333, 337.

θεματικό φωνήεν 282.

θέσει μακρόχρονη συλλαβή 33, β.

θετικός βαθμός επιθέτων 190, 1.

θέω, θεΐς, θεΐ κτλ. 327.

θηλυκό πτωτικών 76, α.

— ουσιαστικών 81.

— τρικατάλ. επιθ. σε -ος 159.

Ι

ιδιόκλιτα ουσ. 151.

ισοσύλλαβα ουσ. 85, 1.

-ίστερος, -ίστατος, παραθετικές καταλήξεις 195, γ.

ιστορικοί χρόνοι, βλ. χρόνοι.

ισχυρό θέμα, βλ. θέμα.

-ίων, -ιστος, καταλήξεις ανώμ. παραθετικών 196.

J

j 16, σημ. 4.

- αποβολή του j 64, 2.
- αφομοίωση του j με υγρά και ένρινα 68, 4.
- μετάθεση του j (επένθεση) 66.
- συγχώνευση του j με άφωνα 67, 2.

F

F 16, σημ. 4.

- αποβολή του F 64, 3.

K

καθαρό και μη καθαρό -α 90.

καίω ή κάω 289.

καταληκτικά ουσ. γ' κλ. 104, 1.

κατάληξη κλιτών λέξεων 73.

— του ρήματος 261.

— προσωπική των ρηματ. τύπων 281.

— καταλήξεις ολικές (φαινομενικές) ουσ. α' κλ. 87, ουσ. β' κλ. 95, ουσ. γ' κλ. 141, ρηματικών τύπων 288.

— καταλήξεις παραθετικές 193.

— καταλήξεις παραγωγικές 379, 3.

— υποκοριστικές 384.

— μεγεθυντικές 385.

καταχρηστικές προθέσεις 365, 2.
καταχρηστική παραγωγή 441.
καταχρηστικοί δίφθογγοι 25, β.
κάω (καίω) 289.
κλείω, βλ. κλήω.
κλητική 75.
κλητικό επιφώνημα 368.
κλήω 289.
κλίση πτωτικών 76, γ.
— ουσιαστικών 84.
— ασυναίρ. ουσ. α' κλ. 86-91.
— συνηρ. ουσ. α' κλ. 92-93.
— ασυναίρ. ουσ. β' κλ. 94-98.
— συνηρ. ουσ. β' κλ. 99-100.
— αττική β' κλ. 101-102.
— ουσ. γ' κλ. 103-145.
— επιθέτων 156-184.
— μετοχών 185-188.
— συγκριτικών, -ίων, -ιον (-ων, -ον) 197.
— αριθμητ. επιθέτων 207-209.
κλιτά μέρη του λόγου 72, β.
κλιτό ως α' συνθετικό 410-419.
— ως β' συνθετικό 424-426.

κοινά (ή προσηγορικά) ονόματα 80, 2.

— από επίθετα 441, γ.

κόμμα 50, 3.

κορωνίδα 49, 4.

κράση 55.

κτητικά σύνθετα 436.

κτητικές αντωνυμίες 228, η κλίση τους 229.

κύρια ονόματα 80, 1.

κύρια ονόμ. προσώπων από κοινά ουσιαστικά, επίθ. ή
μετοχές 441, α.

κύριες προθέσεις 365, 1.

κύριοι δίφθογγοι 25, α.

κυριολεξία 442.

Λ

λέξη 6, 27.

— μονοσύλλαβη, δισύλλαβη, τρισύλλαβη, πολυσύλλα-
βη 31.

— οξύτονη, παροξύτονη, προπαροξύτονη, περισπώμε-
νη, προπερισπώμενη, βαρύτονη 37.

— άτονη 40.

— εγκλιτική 41.

— πρωτότυπη, παράγωγη 375, 1.

— ριζική 375, 3.

- σύνθετη 376, 1, απλή 376, 2.
- παρασύνθετη 378.
- ονοματοποιημένη 439.
- λέξεις που παίρνουν δασεία 47.
- λήγουσα 32.
- λόγος προφορικός, γραπτός 1.
- μέρη του λόγου κλιτά, άκλιτα 72.

M

- μακρόχρονα φωνήεντα 19, 1, β, 20, β.
- μακρόχρονη συλλαβή 33.
- μέγας 184, 2.
- μεγεθυντικά 385.
- μέλλοντας απλός 253, γ.
- συντελεσμένος 253, ζ.
- παθητικός α' 286.
- παθητικός β' 315-317.
- μέρη του λόγου κλιτά, άκλιτα 72.
- μέσα άφωνα 22, β.
- μέση διάθεση 247, β.
- μέση στιγμή 50, 2.
- μέση φωνή 258, β.
- μέσος αόρ. β' 310-314.

μετάθεση φωνηέντων 62, 3.
— του j (επένθεση) 66.
μεταπλαστά ουσιαστικά 150.
μεταφορική σημασία των λέξεων 442.
μετοχή 251, β.
— κλίση των μετοχών 185-188.
— παραθετικά των μετοχών 200, 1.
μέχρι, η πολλαπλή σημασία του 371.
μη καθαρό -α 90.
μονόθεμα ουσ. γ' κλ. 105, 1.
μονοκατάληκτα ουσ. 82, 1 και 2.
— επίθετα 155, 3.
μονολεκτικά παραθετικά 192.
— κανονικός σχηματισμός τους 193.
— αναλογικός σχηματισμός τους 195.
μονολεκτικοί χρόνοι, βλ. χρόνοι.
μόρια 370.
— αχώριστα 370, 6 και 7.
— αχώρ. μόρια ως α' συνθετ. 422.

N

ν εμπρός από άφωνα 70, 5.
ν εμπρός από ένρινα και υγρά 68, 5, 307, β.

ν εμπρός από το j 68, 4, β.

ν εμπρός από το σ 64, 4.

ν ευφωνικό 61, 1.

νέω, νεῖς, νεῖ 327.

νη- στερητικό 423, δ´.

νόθα σύνθετα 428.

ντ, νδ, νθ εμπρός από σ 64, 6.

ντ, νδ, νθ εμπρός από το j 67, 2, γ.

Ξ

ξ, διπλό σύμφωνο 21, 2.

ξ από ένωση ουρανικού και σ 67, 1.

Ο

οδοντικά άφωνα 22, α.

— εμπρός από το σ 64, 5.

οδοντικόληκτα ουσ. γ´ κλ. 121 και 122, γ, δ, ε, ζ.

ολικές (φαινομενικές) καταλήξεις, βλ. κατάληξη.

ονομαστική 75.

ονόματα 72, α.

— κύρια 80, 1.

— κοινά ή προσηγορικά 80, 2.

ονοματικοί τύποι του ρήμ. 251.

ονοματοποιημένη λέξη 439.

ονοματοποιία 439.

οξεία 36.

οξύτονη λέξη 37, 1.

όπηνίκα, όπότε, όπως, η πολλαπλή σημασία τους 371.

ορθές πτώσεις 75, β.

ορθογραφικά σημεία βοηθητικά 49.

οριστική 250, α.

— συσχετικός πίνακας των χρόνων της 255.

οριστική αντωνυμία 225.

— η κλίση της 226.

ότε, η πολλαπλή σημασία του 371.

ότι, η πολλαπλή σημασία του 371.

ού (ούκ, ούχ) 40, 61, 2

ουδέτερη διάθεση 247, δ.

ουδέτερο πτωτικών 76, α.

— ουσιαστικών 81.

ουρανικά άφωνα 22, α.

ουρανικόληκτα ουσ. γ' κλ. 121, 122, α.

ουσιαστικά ονόματα 79.

— συγκεκριμένα, αφηρημένα 79.

— κύρια, προσηγορικά (κοινά) 80.

— μονοκατάληκτα με ένα γένος, μονοκατάληκτα με δύο γένη (κοινού γένους), δικατάληκτα με δύο γένη 82.

- **ισοσύλλαβα, περιπτοσύλλαβα 85.**
- **ασυναίρετα α΄ κλ. 86-91.**
- **συνηρημένα α΄ κλ. 92-93.**
- **ασυναίρετα β΄ κλ. 94-98.**
- **συνηρημένα β΄ κλ. 99-100.**
- **αττικής β΄ κλ. 101-102.**
- **γ΄ κλ. 103-145: καταληκτικά, ακατάληκτα 104, μονόθεμα, διπλόθεμα 105, φωνηεντόληκτα, συμφωνόληκτα 107, αφωνόληκτα, ημιφωνόληκτα 120, ουρανικόληκτα, χειλικόληκτα, οδοντικόληκτα 121, ενρινόληκτα 125, συγκοπτόμενα 129.**
- **σιγμόληκτα 133-140.**
- **ανώμαλα 146.**
- ουσιαστικά με αλλαγμένη σημασία 443, α.**
- ουσιαστικά παράγωγα 380.**
- **από ρήματα 381.**
- **από επίθετα 382.**
- **από ουσιαστικά 383-391.**
- ουσιαστικό ως α' συνθ. 410-414.**
- **ως β΄ συνθετικό 424.**
- ούστερος, -ούστατος, παραθετικές καταλήξεις 195, β.**
- ο(ώ)τερος, -ο(ώ)τατος, παραθετικές καταλήξεις 194.**

Π

- παθητική διάθεση 247, γ.
παθητικός μέλλ. α΄, αόρ. α΄ 286.
— μέλλ. β΄, αόρ. β΄ 315-317.
πάθη φθογγικά 51.
— φωνηέντων 52-62.
— συμφώνων 63-71.
παραγόμενοι χρόνοι, βλ. χρόνοι.
παράγωγα ουσιαστικά 380-391.
— επίθετα 392-398.
— ρήματα 399-403.
— επιρρήματα 404-408.
παραγωγή 372, 379.
— καταχρηστική 441.
παράγωγη λέξη 375, 1.
παραγωγική κατάληξη 379, 3.
παραγωγικό πρόσφυμα 379, 2.
παραθετικά επιθέτων 189-202.
— μονολεκτικά, περιφραστικά 192.
— ανώμαλα 196.
— μετοχών 200.
— ελλειπτικά 201.
— επιρρημάτων 203.

παραθετική κατάληξη 193.
παρακείμενος 253, ε.
παραλήγουσα 32.
παρασύνθετα 378, 429.
παρατατικός 253, β.
παρατακτικά σύνθετα 437.
παραχωρητικοί σύνδεσμοι 367, 4.
παρένθεση 50, 8.
παρεπόμενα πτωτικών 77.
— ρημάτων 246.
παροξύτονη λέξη 37, 2.
παρώνυμα ουσ. 391.
πατρωνυμικά ουσ. 388.
παύλα 50, 7.
— διπλή 50, 9.
πεινώ 325.
περιεκτικά ουσ. 387.
περισπώμενα ρήματα 322-331.
περισπωμένη 36.
περισπώμενη λέξη 37, 4.
περιττοσύλλαβα ουσιαστικά 85, 2.
περιφραστικά παραθετικά 192, 198.
περιφραστικοί χρόνοι, βλ. χρόνοι.

ΠΙΝΑΚΕΣ: συμφώνων 24.

— λέξεων που δασύνονται 47.

— ανακεφαλαιωτικός που δείχνει τα σπουδαιότερα
πάθη των συμφώνων 71.

— ασυναίρετων ουσ. α' κλ. 91.

— ασυναίρετων ουσ. β' κλ. 98.

— φωνηεντόληκτων ουσ. γ' κλ. σε -ις, γεν. -εως 113.

— αφωνόληκτων ουσ. γ' κλ. 124.

— ενρινόλ. και υγρόλ. ουσ. γ' κλ. 132.

— σιγμόλ. ουδ. γ' κλ. 138.

— αριθμητικών 218.

— συσχετικών αντωνυμιών 244.

— συσχετικός των χρόνων της οριστικής 255.

— που δείχνει τη διαίρεση των ρημάτων 265.

— φωνηεντόλ. ασυναίρ. ρημάτων με διαφορές ή ανω-
μαλίες 291.

— φωνηεντόλ. συνηρ. ρ. με διαφορές ή ανωμαλίες 331.

— συσχετικών επιρρημάτων 363, α.

— άκλιτων με πολλαπλή σημασία 371.

πλάγιες πτώσεις 75, β.

πλάτεμα της σημασίας των λέξεων 444, α.

πλέω 327.

πληθυντικός πτωτικών 76, β.

— ουσιαστικών 83.

— ρήματος 248.
πνεύματα 44-45, θέση του πνεύματος 48.
πνέω 327.
ποιοτική μεταβολή φωνήεντος 62, 6.
πολλαπλασιαστικά αριθμητικά 206, δ και 209.
πολύς 184, 1.
πολυσύλλαβη λέξη 31.
ποσότητα φωνήεντος 19, 2.
ποσοτικά επιρρήματα 362, 4.
— παράγωγα 407.
ποσοτική μεταβολή φωνήεντος 62, 7.
πράος 184, 3.
πριν, η πολλαπλή σημασία του 371.
προθέσεις 364.
— κύριες, καταχρηστικές 365.
— ως α' συνθετικό 421.
— με αλλαγμένη σημασία 443, ε.
προπαραλήγουσα 32.
προπαροξύτονη λέξη 37, 3.
προπερισπώμενη λέξη 37, 5.
προσδιοριστικά σύνθετα 434.
προσηγορικά ουσιαστικά 80, 2.
— από επίθετα 441, γ.

προσθετά σύμφωνα, βλ. ευφωνικά σύμφ.
προστακτική 250, δ.
πρόσφυμα παραγωγικό 379, 2.
— χρονικό 286.
πρόσωπα ρήματος 249.
προσωπικές αντωνυμίες 221.
— η κλίση τους 222.
προσωπική κατάληξη 281.
προτακτικά μόρια 370, 7.
προφορικός λόγος 1.
πρώτη συζυγία ρημάτων (σε -ω) 276-331.
πρωτόκλιτα ουσιαστικά 86-93.
πρωτότυπη λέξη 375, 1.
πτώσεις 75.
πτωτικά 74, παρεπόμενα (συνακόλουθα) πτωτικών 77.

P

ρ διπλασιάζεται 65, 3.
ρ εμπρός από το j 68, 4, β.
ρέω 327.
ρήμα βοηθητικό είμι 274.
ρήματα
— ενεργητικά, μέσα, παθητικά, ουδέτερα 247.

- φωνηεντόληκτα: ασυναίρετα (βαρύτονα) συνηρημένα (περισπώμενα) συμφωνόληκτα (αφωνόληκτα, ενρινόληκτα, υγρόληκτα, σιγμόληκτα) 264.
- α΄ συζυγίας 276-331.
- β΄ συζυγίας 332-351.
- ανώμαλα 352-359. Βλ. και κατάλ. ανώμ. ρ. (στο τέλος, Παράρτημα).
- αποθετικά 360.
- απρόσωπα ή τριτοπρόσωπα 361.
- με αλλαγμένη σημασία 443, γ.
- ρήματα παράγωγα 399.
- από ονόματα 400.
- από ρήματα 401.
- από επιρρήματα 402.
- από επιφωνήματα 403.
- ρηματικά επίθετα 393-396.
- ρηματικό θέμα 262, α.
- ρηματικός χαρακτήρας 263, α.
- ρήματος παρεπόμενα (συνακόλουθα) 246.
- διαθέσεις 247.
- αριθμοί 248.
- πρόσωπα 249.
- εγκλίσεις 250.
- χρόνοι 252.
- φωνές 258.

— συζυγίες 259.

ρήμα ως α' συνθετικό 418.

— ως β' συνθετικό 426.

ρίζα λέξεων 375, 2.

ριζική λέξη 375, 3.

Σ

σ αποβάλλεται 64, 1, συγχωνεύεται σε ξ, ψ 67, 1, αφομοιώνεται 68, 2 και 3.

σημασία συνθέτων 433-437.

σημασίας των λέξεων αλλαγή 442.

σημεία βοηθητικά ορθογραφικά 49.

— της στίξης 50.

σιγμόληκτα ουσ. γ' κλ. 125, 133-140.

— επίθετα γ' κλ. 181.

— ρήματα 264, β.

στένεμα της σημασίας των λέξεων 444, β.

στερητικό ά- 423, α'.

— νη- 423, δ'.

στιγμή τελεία 50, 1.

— μέση ή άνω 50, 2.

στίξη 50.

συγκεκριμένα ουσ. 79, 1.

συγκοπή (αποβολή) φωνηέντων 62, 1.

συγκοπτόμενα ουσ. γ' κλ. 129-131.
συγκριτικός βαθμός επιθ. 190, 2.
συγχώνευση (ή ένωση) συμφώνων 67.
συζυγίες ρημάτων 259.
— πρώτη συζυγία 276-331.
— δεύτερη συζυγία 332-351.
συλλαβή 7 και 30.
— μακρόχρονη (φύσει, θέσει), βραχύχρονη 33.
συλλαβής αποβολή, βλ. συλλαβική ανομοίωση.
συλλαβική ανομοίωση 69, 2, β.
συλλαβική αύξηση 266, 1.
συλλαβισμός 34.
συμπερασματικοί σύνδεσμοι 367, 8.
συμπλεκτικοί σύνδεσμοι 367, 1.
συμπνευματισμός 70, 1.
σύμφωνα 3, β, 18.
— ευφωνικά 52, 61.
— τελικά 28-29.
— συμφώνων διαίρεση και ονομασία 21- 24.
— συμφώνων πάθη 63-71.
συμφωνόληκτα ουσ. γ' κλ. 120-140.
— επίθετα γ' κλ. 172-183.
— ρήματα α' συζυγίας 292-321.

— β´ συζυγίας 332-336.
συναίρεση 53.
συνακόλουθα (ή παρεπόμενα) των πτωτικών 77.
— των ρημάτων 246.
συναλοιφή 52.
σύνδεσμοι 366-367.
συνδεδετικά σύνθετα 437.
συνηρημένα ουσ. α´ κλ. 92-93.
— ουσ. β´ κλ. 99-100.
— ρήματα 322-331.
σύνθεση 372, 409-437.
σύνθετα προσδιοριστικά 434, αντικειμενικά 435, κτητι-
κά 436, συνδεδετικά ή παρατακτικά 437.
— νόθα 428.
σύνθετη λέξη 376, 1.
συνθετικά μέρη 377.
συνθετικό πρώτο 377, 410-423.
— δεύτερο 377, 424-427.
συνθέτων σημασία 433-437.
— τονισμός 432.
συντελικοί χρόνοι 256, β.
συριστικό σ 23.
συστολή (βράχυνση) 62, 7, α.
συσχετικά επιρρήματα 363.

συσχετικές αντωνυμίες 243.

σχετλιαστικά επιφωνήματα 369, 4.

σῶς, σῶν 184, 4.

Τ

τακτικά αριθμητ. επίθ. 206, β και 208.

-τατος, -τάτη, -τατον, καταλ. υπερθετικών επιθ. 193.

τελεία (στιγμή) 50, 1.

— επάνω (μέση ή άνω στιγμή) 50, 2.

τελικά γράμματα 28.

— σύμφωνα 29, β.

τελικοί σύνδεσμοι 367, 7.

-τερος, -τέρα, -τερον, καταλ. συγκριτικών επιθ. 193.

-τέρω, -τάτω, καταλ. παραθετικών επιρρημάτων 203, 4.

τι, συλλαβή που γίνεται σι 70, 4.

τονισμός, γενικοί κανόνες 38, ειδικοί κανόνες 39.

— ονομάτων γ' κλ. 144.

— ενεργητ. αορ. β' 312.

— μέσου αορ. β' 313.

— συνθέτων 432.

— σύνθετων ρημ. σε -μι 345.

τόνος 35, οι τρεις τόνοι 36.

— ονομασία των λέξεων από τον τόνο τους 37.

— θέση του τόνου 48.
τοπικά επιρρήματα 362, 1.
— παράγωγα επιρρήματα 405.
— παράγωγα ουσιαστικά 386.
τοπωνυμίες από κοινά ουσ. ή επίθ. 441, β.
τρισύλλαβη λέξη 31.
τριτόκλιτα ουσιαστικά 103-145.
— επίθετα 168-183.
τριτοπρόσωπα (απρόσωπα) ρήμ. 361.
τροπή φωνηέντων 62, 6.
— συμφώνων 70.
τροπικά επιρρήματα 362, 3.
— παράγωγα επιρρήματα 406.
τύποι των λέξεων 73.

Υ

υγρά σύμφωνα 23.
υγρόληκτα ουσιαστικά γ' κλ. 127.
— επίθ. γ' κλ. 177-180.
— ρήματα 301-309.
υπερθετικό σχετικό, απόλυτο 190, 3 β.
υπερθετικός βαθμός 190, 3.
υπερσυντέλικος 253, ς'.

υποδιαστολή 49, 1, 50, 3.
υποκοριστικά 384.
υποκοριστικές καταλήξεις 384.
υποτακτική 250, β.
υφαίρεση 60, 2.

Φ

φαινομενικές (ολικές) καταλήξεις, βλ. κατάληξη.
φθογγικά πάθη 51.
φθόγγος 2, 16.
φροῦδος 184, 5.
φύσει μακρόχρονη συλλαβή 33, α.
φωνές ρήματος 258.
φωνήεν εγκλιτικό 283.
— θεματικό 282.
φωνήεντα 3, α, 18.
— βραχύχρονα, μακρόχρονα, δίχρονα 19-20.
φωνηεντόληκτα ουσ. γ' κλ. 108-119.
— επίθ. γ' κλ. 169-171.
— ρήματα α' συζυγίας: βαρύτ. 277-291 και περισπώμ.
322-331.
— ρήματα β' συζυγίας 332-348 και 351.
φωνηέντων (και διφθόγγων) πάθη 52-62.

X

χαρακτήρας κλιτών 73.

— ρηματικός 263, α.

— χρονικός 263, β.

χασμωδία 52.

χειλικά άφωνα 22, α.

χειλικόληκτα ουσ. γ' κλ. 121, 122, β.

— ρήματα 292, 1.

χέω 327.

χοῦς, γεν. χοῦ (β' κλ.) 99.

χρονικά αριθμητικά 206, γ.

— επιρρήματα 362, 2.

— παράγωγα επιρρήματα 408.

χρονική αύξηση 266, 2.

χρονικό θέμα 262, β.

— πρόσφυμα 286.

χρονικοί σύνδεσμοι 367, 5.

χρονικός χαρακτήρας, βλ. χαρακτήρας.

χρόνοι του ρήματος 252.

— αρχικοί, παραγόμενοι ή ιστορικοί, συντελικοί, μονολεκτικοί, περιφραστικοί 256.

— περιφραστικών σχηματισμός 287.

— δεύτεροι των ρημ. α' συζυγίας 310-321 και 349-350.

— δεύτεροι των ρημ. β' συζυγίας 342-344.

χρόνος (ποσότητα) φωνηέντων 19, 2.
χρῶμαι 325.

ψ

ψ, διπλό σύμφωνο 21, 2.
ψιλή 45.
ψιλόπνοα άφωνα 22, β.

Ω

ως, η πολλαπλή σημασία του 371.
-ώτερος, -ώτατος, παραθετικές καταλήξεις 194.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ 5ου ΤΟΜΟΥ

Σελ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Κατάλογος ανώμαλων ρημάτων	5
ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ	44

Βάσει του ν. 3966/2011 τα διδακτικά βιβλία του Δημοτικού, του Γυμνασίου, του Λυκείου, των ΕΠΑ.Λ. και των ΕΠΑ.Σ. τυπώνονται από το ΙΤΥΕ - ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ και διανέμονται δωρεάν στα Δημόσια Σχολεία. Τα βιβλία μπορεί να διατίθενται προς πώληση, όταν φέρουν στη δεξιά κάτω γωνία του εμπροσθόφυλλου ένδειξη «ΔΙΑΤΙΘΕΤΑΙ ΜΕ ΤΙΜΗ ΠΩΛΗΣΗΣ». Κάθε αντίτυπο που διατίθεται προς πώληση και δεν φέρει την παραπάνω ένδειξη θεωρείται κλεψίτυπο και ο παραβάτης διώκεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7 του νόμου 1129 της 15/21 Μαρτίου 1946 (ΦΕΚ 1946,108, Α').

Απαγορεύεται η αναπαραγωγή οποιουδήποτε τμήματος αυτού του βιβλίου, που καλύπτεται από δικαιώματα (copyright), ή η χρήση του σε οποιαδήποτε μορφή, χωρίς τη γραπτή άδεια του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων / ΙΤΥΕ - ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ.